

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P9_TA(2022)0324

Az Unió alapértékei Magyarország általi súlyos megsértésének egyértelmű kockázata

Az Európai Parlament 2022. szeptember 15-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű kockázatának megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról (2018/0902R(NLE))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. cikkére, 4. cikkének (3) bekezdésére, valamint 7. cikkének (1) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a Charta),
- tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményére és annak jegyzőkönyveire,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- az Egyesült Nemzetek és az Európa Tanács nemzetközi emberi jogi szerződéseire,
- tekintettel a Velencei Bizottság 106. plenáris ülésén Velencében, 2016. március 11–12-én elfogadott, a jogállamiság kritériumait tartalmazó listára,
- tekintettel „A jogállamiság megerősítésére irányuló új uniós keret” című, 2014. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2014)0158),
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására a Tanácsot felszólító javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján Lengyelországgal és Magyarországgal kapcsolatban folyamatban lévő meghallgatásokról szóló, 2020. január 16-i² és 2022. május 5-i³ állásfoglalására,
- tekintettel az uniós jog és az LMBTIQ-személyek jogainak a magyar Országgyűlés által

¹ HL C 433., 2019.12.23., 66. o.

² HL C 270., 2021.7.7., 91. o.

³ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0204.

elfogadott jogszabályváltozások következtében Magyarországon történő megsértéséről szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására¹,

- tekintettel a Bizottság éves jogállamisági jelentéseinek Magyarországról szóló országfejezeteire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 105. cikke (5) bekezdésére,
 - tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság időközi jelentésére (A9-0217/2022),
- A. mivel az EUSZ 2. cikke kimondja, illetve a Charta és a nemzetközi emberi jogi szerződések is tükrözik, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, és mivel a tagállamok ezen közös értékei alkotják azoknak a jogoknak az alapját, amelyeket az Unióban élők élveznek;
- B. mivel az EUSZ 49. cikkéből – amelynek értelmében bármely európai állam kérheti felvételét az Európai Unióba – kitűnik, hogy az Európai Unió olyan államokból áll, amelyek szabadon és önkéntesen elkötelezték magukat az EUSZ 2. cikkében említett közös értékek mellett, amelyek tiszteletben tartják ezeket az értékeket és vállalják azok érvényesítését, mivel az uniós jog azon az alapvető előfeltevésen alapul, hogy minden tagállam osztozik az összes többi tagállammal az említett értékekben, és elismeri, hogy azok osztrják ezen értékeket vele²;
- C. mivel ez az előfeltevés maga után vonja és igazolja a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fennállását ezen értékek elismerése, és így az azokat végrehajtó uniós jog tiszteletben tartása tekintetében³;
- D. mivel az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek tagállam általi tiszteletben tartása a Szerződések e tagállamra való alkalmazásából eredő valamennyi jog gyakorlásának feltételét képezi; mivel az Unió alapvető értékeinek egy tagállami kormány általi megsértése elkerülhetetlenül támadást jelent a polgárok személyes szabadsága, politikai és szociális jogai, valamint jólétük és jóllétük ellen; mivel Magyarország maga is csatlakozott az EUSZ 2. cikkében rögzített értékekhez;
- E. mivel az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve arra kötelezi az Uniót és a tagállamokat, hogy kölcsönösen tiszteletben tartsák és segítsék egymást a Szerződésekből eredő kötelezettségek végrehajtásában, valamint hogy a tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében tegyenek meg minden megfelelő általános vagy különös intézkedést;
- F. mivel az EUSZ 19. cikke az EUSZ 2. cikkében kimondott jogállamiság értékét

¹ HL C 99., 2022.3.1., 218. o.

² A Bíróság C-619/18. sz. Európai Bizottság kontra Lengyel Köztársaság ügyben 2019. június 24-én hozott ítélete, ECLI: EU:C:2018:531, 42. pont.

³ A Bíróság 2/13. sz. véleménye (2014. december 18.), az EUMSZ 218. cikkének (11) bekezdésén alapuló vélemény, ECLI:EU:C:2014:2454, 168. pont.

konkretizálja, és az említett 19. cikk értelmében a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint a jogalanyokat e jog alapján megillető bírói jogvédelmet¹;

- G. mivel annak egyértelmű veszélye, hogy egy tagállam súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, nem csupán azt a tagállamot érinti, amelyben a veszély fennáll, hanem kihat a többi tagállamra, a tagállamok egymás iránti kölcsönös bizalmára, magára az Unió jellegére és az uniós polgárok uniós jog szerinti alapvető jogaira is;
- H. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 258. cikke szerint az EUSZ 7. cikkének hatálya nem korlátozódik a Szerződések szerinti kötelezettségekre, és mivel az Unió értékelheti a közös értékek súlyos megsértésének egyértelmű kockázatát a tagállamok hatáskörébe tartozó területeken;
- I. mivel a magyarországi helyzetet évek óta nem kezelték megfelelő módon, és számos aggály továbbra is fennáll, továbbá időközben számos új probléma merült fel, ami negatív hatással van az Unió megítélésére, valamint az Unió hatékonyságára és hitelességére az alapvető jogok, az emberi jogok és a demokrácia globális védelme terén, ami rámutat, hogy ezeket a problémákat összehangolt uniós fellépéssel kell kezelni;
- J. mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának 2021. szeptember 29. és október 1. között Budapesten, Magyarországon tartózkodó eseti küldöttségét követően a küldöttség tagjainak többsége továbbra is komoly aggályokat fogalmaz meg a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatban az országban; mivel a küldöttség arra a következtetésre jutott, hogy a helyzet 2018 óta nem javult, hanem inkább romlott;
- K. mivel a magyar kormány figyelmen kívül hagyja az uniós jog elsőbbségének a Bíróság ítélkezési gyakorlatában rögzített elvét, de a meglévő európai jogi aktusokkal kapcsolatos keresetek tekintetében az Európai Unió Bíróságához fordul;
- L. mivel a magyar Országgyűlés 2022. július 19-én határozatot fogadott el, amelyben felszólított az Európai Parlament hatásköreinek korlátozására, valamint arra, hogy az európai parlamenti képviselőket ne megválasszák, hanem inkább kinevezzék;
- M. mivel a különböző etnikai csoportok békés egymás mellett élése pozitív hatással van a nemzet kulturális gazdagságára és fejlődésére;
- N. mivel az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedések Tanácson belüli blokkolása aláássa az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek védelmére irányuló uniós erőfeszítéseket az EU-n belül és kívül, és biztonsági problémát jelent az Európai Unió számára;

Az alkotmányos és a választási rendszer működése

- O. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy a jogalkotási folyamat átláthatósága és minősége továbbra is aggodalomra ad okot, és a magyar kormány széles körben élt veszélyhelyzeti hatáskörével, többek között olyan területeken is, amelyek nem

¹ A Bíróság C-64/16. sz. Associação Sindical dos Juizes Portugueses kontra Tribunal de Contas ügyben 2018. február 27-én hozott ítélete, ECLI EU:C:2018:117, 32. pont.

kapcsolódnak a Covid19-világjárványhoz, amire eredetileg hivatkoztak; mivel aggodalomra ad okot, hogy az állami szervek ténylegesen nem hajtják végre az európai és nemzeti bíróságok ítéleteit; mivel a jelentős állami finanszírozásban részesülő és a jelenlegi kormányhoz közel álló igazgatósági tagok által irányított közérdekű vagyonkezelő alapítványok megkezdték működésüket;

- P. mivel a Parlament a Covid19-világjárvány és következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalásában¹ az európai értékekkel teljesen összeegyeztethetetlennek ítélte a magyar kormány azon döntését, hogy határozatlan időre meghosszabbítja a rendkívüli állapotot, felhatalmazza önmagát a határozatlan időre szóló rendeletekkel való kormányzásra, és gyengíti a magyar parlament rendkívüli helyzetekkel kapcsolatos felügyeletét; mivel a Magyarország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról szóló, 2020. július 20-i ajánlásában, amelyben véleményezi Magyarország 2020. évi konvergenciaprogramját², a Tanács ajánlotta annak biztosítását, hogy a veszélyhelyzeti intézkedések szigorúan arányosak, időben korlátozottak és az európai és nemzetközi normákkal összhangban állók legyenek, ne befolyásolják az üzleti tevékenységeket és a szabályozási környezet stabilitását, valamint a szociális partnerek és az érdekelt felek hatékony bevonását a politikai döntéshozatali folyamatba;
- Q. mivel 2020. szeptember 25-én az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportja (GRECO) a második időközi megfeleléségi jelentésében üdvözölte az Országgyűlésről szóló törvény módosításait, amelyek célja, hogy a parlamenti képviselők bizonyos tevékenységeit tiltó vagy korlátozó rendelkezések működőképesebbé váljanak, mivel azok egyértelműbb következményeket írnak elő arra az esetre, ha ezeket az ügyeket az adott parlamenti képviselő nem oldja meg; mivel azonban a jelentés azt is megállapította, hogy további határozott intézkedésekre van szükség a magyar Országgyűlés jelenlegi integritási keretének javítása, különösen a jogalkotási folyamat átláthatóságának és az annak során folytatott konzultáció javítása (beleértve a lobbistákkal való kapcsolattartásra vonatkozó szabályok bevezetését is), a parlamenti képviselőkre vonatkozó magatartási kódex elfogadása (amely különösen az esetleges összeférhetlenséghez vezető különböző helyzetekre terjed ki), azon szabályok továbbfejlesztése, amelyek arra kötelezik a parlamenti képviselőket, hogy eseti alapon tegyék közzé a parlamenti munkájuk és magánérdekeik közötti esetleges összeférhetlenségeket, a vagyonyilatkozatok egységes formátumának biztosítása, a parlamenti képviselők széles körű mentelmi jogának felülvizsgálata, valamint a magatartási szabályok, illetve az összeférhetlenségre és a vagyonyilatkozatokra vonatkozó szabályok hatékony felügyeletének és végrehajtásának biztosítása érdekében;
- R. mivel 2020. november 20-án az Európa Tanács emberi jogi biztosa nyilatkozatában sürgette a magyar Országgyűlést, hogy halassza el a törvénytervezetekről való szavazást, mivel attól tart, hogy az összetett törvénycsomagban szereplő, előzetes konzultáció nélkül benyújtott – többek között az igazságszolgáltatás működésével, a választási joggal, a nemzeti emberi jogi struktúrákkal, a közpénzek ellenőrzésével és az LGBTI személyek emberi jogaival kapcsolatos – számos javaslat alkalmas lehet arra, hogy Magyarországon aláássa a demokráciát, a jogállamiságot és az emberi jogokat; mivel 2021. július 2-án a Velencei Bizottság a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott alkotmánymódosításokról szóló véleményében aggodalommal állapította meg, hogy az alkotmánymódosításokat veszélyhelyzet folyamán, nyilvános

¹ HL C 316., 2021.8.6., 2. o.

² HL C 282., 2020.8.26., 107. o.

konzultáció nélkül fogadták el, és az indokolás csupán három oldalt tesz ki; mivel a Velencei Bizottság azt is jelezte, hogy a Magyarország Alaptörvényét a hadüzenetek, a Magyar Honvédség ellenőrzése, valamint a hadiállapotra, a szükségállapotra és a veszélyhelyzetre vonatkozó „különleges jogrend” kapcsán módosító kilencedik módosítás 6., 9. és 11. cikke a legtöbb részlet meghatározását elsősorban sarkalatos törvényekre bízta, ami végső soron komoly kérdéseket vethet fel az állam rendkívüli jogrend idején fennálló hatáskörének terjedelmét illetően; mivel a Honvédelmi Tanács megszüntetését és hatáskörének kormányra való átruházását illetően a Velencei Bizottság jelezte, hogy bár ez önmagában nem ellentétes az európai normákkal, a veszélyhelyzeti hatáskörök végrehajtó hatalom kezében való összpontosulásához vezet, ami nem tekinthető biztató jelnek, különös tekintettel arra, hogy az indokolásban nem tisztázzák a módosítás okát, illetve szükségességét;

- S. mivel 2021. február 12-én az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa megállapította, hogy a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának általános be nem tartása miatt Magyarországon általánosságban rossz a helyzet a helyi és regionális önkormányzás tekintetében, és aggodalmát fejezte ki az újraközpontosítás irányába mutató egyértelmű tendencia, a tényleges konzultáció hiánya és az önkormányzati funkciókba való jelentős állami beavatkozás miatt; mivel a Kongresszus rámutatott a helyi önkormányzás országos belüli helyzetének bizonyos hiányosságaira is, például a helyi önkormányzatok rendelkezésére álló pénzügyi források hiányára és arra, hogy nem tudnak jól képzett alkalmazottakat felvenni;
- T. mivel az évek során a választási törvényben a választókerületek átalakítása és a győzteskompenzáció bevezetése révén végrehajtott módosítások hátrányos helyzetbe hozzák az ellenzéki pártokat; mivel a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR a választási jogszabályok 2020-as módosításairól szóló 2021. október 18-i közös véleményében hangsúlyozta, hogy az elfogadás gyorsasága és az érdemi nyilvános konzultációk hiánya különösen aggasztó a választási jogszabályok esetében, amelyeket nem szabad politikai eszköznek tekinteni; mivel a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR emellett kulcsfontosságú ajánlást tett az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvény 3. és 68. paragrafusának módosítására, miszerint jelentősen csökkenteni kellene azon egyéni választókerületek és megyék számát, amelyekben minden pártnak egyszerre kell jelöltet állítania ahhoz, hogy országos jelöltlistát állíthasson, valamint számos további ajánlást is tett;
- U. mivel társadalmaink demokratikus jellege szempontjából rendkívül fontosak az egyenlő feltételek mellett szervezett demokratikus választások; mivel a választások tisztességességével kapcsolatos aggodalmakra és a civil társadalom felhívásaira válaszul az EBESZ úgy döntött, hogy teljes körű nemzetközi választási megfigyelő missziót küld a 2022. április 3-i általános választásokra és népszavazásra, ami az uniós tagállamok tekintetében ritkaságszámba megy; mivel az ezt követően, 2022. április 4-én közzétett előzetes megállapításaiban és következtetéseiben az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója megállapította, hogy a választásokat és a népszavazást ugyan megfelelően szervezték meg és szakszerűen irányították, azonban a versenyfeltételek nem voltak egyenlők; mivel a jelöltek nagyrészt szabadon kampányolhattak, de a kampány hangvétele – bár maga a kampány versenyen alapult – erősen negatív volt, és azt a kormánykoalíció és a kormány közötti átfedések jellemezték, miközben az átláthatóság hiánya és a kampányfinanszírozás elégtelen felügyelete a kormánykoalíciónak kedvezett; mivel a számos választási vita választási bizottságok és bíróságok általi kezelése során nem nyújtottak hatékony jogorvoslatot; mivel az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója 2022. július 29-én közzétett

zárójelentésében jelezte, hogy a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala sok korábbi ajánlásával nagyrészt nem foglalkoznak, többek között a választójoggal, a közigazgatási forrásokkal való visszaélés megelőzésével, az állami és pártfunkciók összemosódásával, a tömegtájékoztatás szabadságával, a kampányfinanszírozással és az állampolgárok megfigyelésével kapcsolatban; mivel a bevált nemzetközi gyakorlattal ellentétben a magyar jogszabályok egyéni választókerületenként akár 20%-os eltérést is lehetővé tesznek a választók átlagos száma tekintetében, és a nemzeti jogszabályokat megsértve a magyar Országgyűlés nem vizsgálta felül azon választókerületek határait, amelyek a 2018. évi választásokat követően túllépték az eltérésre vonatkozóan megállapított határértéket; mivel a választók választókerületek közötti egyenlőtlen megoszlása, amely az átlagtól való akár 33%-os eltéréseket is jelenthet, sérti a szavazatok egyenlőségének elvét;

- V. mivel a magyar Országgyűlés 2022. május 24-én elfogadta az Alaptörvény 10. módosítását, hogy lehetővé tegye a kormány számára, hogy egy szomszédos országban fegyveres konfliktus, háború vagy humanitárius katasztrófa esetén veszélyhelyzetet jelentsen be; mivel módosította a katasztrófavédelmi törvényt is, lehetővé téve a kormány számára, hogy a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háború helyzet vagy humanitárius katasztrófa miatt kihirdetett veszélyhelyzetben vészhelyzeti rendeletekkel bármely területen felülbírálja a parlament által elfogadott jogi aktusokat, ami az alapvető jogok gyakorlásának a rendes körülmények között megengedett mértéket meghaladó felfüggesztését vagy korlátozását eredményezheti; mivel 2022. június 8-én a magyar Országgyűlés elfogadta a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló, 2022. évi VI. törvényt, amely ugyanazon a napon hatályba lépett; mivel ez a törvény felhatalmazza a kormányt, hogy addig hosszabbítsa meg a sürgősségi kormányrendeletek hatályát, amíg a kormány meg nem szünteti a veszélyhelyzetet;
- W. mivel az Alaptörvényt elfogadása óta 10 alkalommal módosították; mivel a sarkalatos törvények 35 témakört fednek le, és jelenleg több mint 300 jogszabályt tesznek ki, amelyeket 2011 óta fogadtak el, gyakran nyilvános konzultáció nélkül, még akkor is, ha alapvető jogokat érintettek;
- X. mivel egy 2013-ban kiadott közös nyilatkozatban a magyar és a román alkotmánybíróság elnöke hangsúlyozta az alkotmánybíróságok különleges felelősségét a kétharmados többség által kormányzott országokban; mivel az Alaptörvény negyedik módosítása úgy rendelkezett, hogy az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott alkotmánybírósági határozatokat hatályon kívül kell helyezni; mivel az Alkotmánybíróság a határozataiban egyre inkább az alkotmányos identitás fogalmára támaszkodik; mivel az ítélkezési gyakorlat az alkotmányos identitás fogalmát eseti alapon határozza meg, és elsőbbséget élvez az Alaptörvénnyel szemben; mivel a magyar kormány egyre többször fordul az Alkotmánybírósághoz annak érdekében, hogy ne kelljen végrehajtania az Európai Unió Bírósága (EUB) ítéleteit; mivel 2022. május 18-án az Alkotmánybíróság megakadályozta a kormány azon tervéről tartott népszavazást, hogy a Fudan Egyetem számára kampuszt építsen Budapesten, és az arról tartott népszavazást, hogy a munkanélküliségi ellátást a jelenlegi három hónapos időszakról legfeljebb kilenc hónapra hosszabbítsák meg;
- Y. mivel a szakértők egyre inkább egyetértenek abban, hogy Magyarország már nem demokrácia; mivel a Göteborgi Egyetem 2019. évi V-Dem demokráciaindex szerint Magyarország az EU első autoriter tagállama lett; mivel a Freedom House 2020. évi

„Nations in Transit” című jelentésében Magyarországot „hibrid rezsimként” azonosították, elvesztve „félíg konszolidált demokrácia” státuszát; mivel az Economist Intelligence Unit 2022. évi demokráciaindexében Magyarországot „hiányos demokráciaként” sorolták be, és 167 ország közül az 56. helyen áll (egy helyet visszaesve 2020-hoz képest); mivel a 2022. évi V-Dem demokráciaindex szerint az Unió tagjai közül Magyarország az elmúlt évtizedben a világ egyik legjobban autokratizálódó országa volt;

Az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai

- Z. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy az igazságszolgáltatás függetlenségét illetően az Európai Parlament által az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése alapján indított eljárással kapcsolatban, valamint a korábbi jogállamisági jelentésekben megfogalmazott aggályokkal továbbra sem foglalkoznak, ahogy az az európai szemeszter keretében tett vonatkozó ajánlás esetében is történt; mivel ezek az aggályok különösen azokkal a kihívásokkal kapcsolatosak, amelyekkel a független Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) szembesül az Országos Bíróvási Hivatal (OBH) elnöke hatásköreinek kiegyensúlyozása, a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) elnökének megválasztására vonatkozó szabályok, valamint a bírák és bírósági vezetők kinevezésével és előléptetésével, az ügyek elosztásával és a jutalmakkal kapcsolatos, saját hatáskörben hozott döntések lehetősége terén; mivel a hatékonyság és a minőség vonatkozásában az igazságszolgáltatási rendszer jól teljesít az eljárások hossza tekintetében, és általánosságban magas szintű digitalizáció jellemzi, és mivel a bírák és ügyészek fizetése továbbra is fokozatosan emelkedik; mivel 2022. augusztus 26-án több civil társadalmi szervezet kérte, hogy az igazságügyi miniszter foglalkozzon a magyar igazságszolgáltatás problémáival, miután széles körű konzultációkat folytattak a nyilvánossággal és szakértőkkel, köztük az igazságszolgáltatás önszabályozó és képviselői szerveivel és a Velencei Bizottsággal;
- AA. mivel az EUB a 2021. november 23-i C-564/19 *IS* (Illégalité de l’ordonnance de renvoi) ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy az EUMSZ 267. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam legfelsőbb bírósága egy alsóbb fokú bíróság által az említett rendelkezés értelmében a Bírósághoz benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet azon az alapon törvénysértőnek minősíti, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából; mivel az uniós jog elsőbbségének elve megköveteli, hogy az említett alsóbb fokú bíróság figyelmen kívül hagyja a nemzeti legfelsőbb bíróság ilyen határozatát; mivel az EUMSZ 267. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes egy nemzeti bíró elleni fegyelmi eljárás azzal az indokkal történő kezdeményezése, hogy az említett rendelkezés alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet intézett a Bírósághoz;
- AB. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2018. december 14-i nyilatkozatában felszólította Magyarországot köztársasági elnökét, hogy a közigazgatási bíróságokról szóló jogalkotási csomagot küldje vissza az Országgyűlésnek; mivel 2019. március 19-én a Velencei Bizottság a közigazgatási bíróságokról szóló törvényről, valamint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény és egyes átmeneti szabályok hatálybalépéséről szóló törvényről szóló véleményében megállapította, hogy az elfogadott szervezeti és igazgatási modell fő hátránya az, hogy nagyon kiterjedt hatáskörök összpontosulnak néhány érdekelt fél kezében, és e hatáskörök ellensúlyozására nem állnak rendelkezésre hatékony fékek és ellensúlyok;

- AC. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4–8-i magyarországi látogatását követően elfogadott jelentésében megállapította, hogy a magyarországi igazságszolgáltatás 2010-es években végrehajtott számos reformja aggodalomra adott okot az igazságszolgáltatás függetlenségére gyakorolt hatásait illetően, a rendes bírósági rendszerben pedig a kinevezési eljárások tekintetében az e bírósági intézmények közötti kapcsolatban a közelmúltban megfigyelt anomáliák kérdéseket vetettek fel az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által az Országos Bírósági Hivatal elnöke felett gyakorolt felügyelet hatékonyságát illetően; mivel a biztos – bár üdvözölte a közigazgatási bíróságokról szóló eredeti jogszabályok kapcsán a Velencei Bizottság véleménye alapján végrehajtott közelmúltbeli módosításokat – nem volt meggyőződve arról, hogy a módosítások elegendőek a Velencei Bizottság által feltárt súlyos aggályok kezelésére;
- AD. mivel 2019-ben a magyar Országgyűlés úgy határozott, hogy elhalasztja a közigazgatási bíróságokról szóló jogalkotási csomag hatálybalépését, és a kormány kijelentette, hogy elvetette a különálló közigazgatási bíróságok bevezetésével kapcsolatos elképzelést; mivel a 2019 és 2021 között elfogadott számos törvénymódosítással a csomag több fontos elemét is bevezették;
- AE. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. november 28-i nyilatkozatában sürgette a magyar Országgyűlést, hogy módosítsa az igazságszolgáltatás függetlenségét érintő törvénytervezetet; mivel az emberi jogi biztos úgy vélte, hogy a tisztességes eljárás garanciáinak egyéni panaszosok számára való fenntartását illetően aggályokat vetnek fel azok rendelkezések, amelyek lehetőséget teremtenek a közigazgatási hatóságok számára, hogy a rendes bíróságok kedvezőtlen döntéseit követően alkotmányjogi panaszt nyújthassanak be, és a bírák képezésére és kinevezésére, valamint a joggyakorlat egységességére vonatkozó javasolt módosításokkal együtt a jogalkotási intézkedések azzal a veszéllyel is járnak, hogy csorbul az egyes bírák függetlensége alapvető feladataik ellátása során, és túlzott hierarchia jön létre az igazságügyi rendszeren belül;
- AF. mivel a Velencei Bizottság a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény módosításáról szóló 2021. október 16-i véleményében megismételte a 2012-es véleményében az OBH elnökének szerepét illetően megfogalmazott ajánlásait, amelyekkel nem foglalkoztak a hatóságok; mivel a Velencei Bizottság továbbá javasolta, hogy a kirendelt bírák számára világos, átlátható és előrelátható feltételeket kell teremteni ahhoz, hogy a kirendelés időszakát követően magasabb beosztásba kerülhessenek; mivel a Velencei Bizottság számos ajánlást tett az ügyek elosztásával, a Kúria elnökének az ítélkező testületek tagjai számának növelésére vonatkozó hatáskörével, a jogegységi határozatokkal és a jogegységi panasz eljáráson belül a tanácsok összetételével kapcsolatban; mivel a Velencei Bizottság azt is megállapította, hogy a Kúria elnökének kinevezését illetően a 2019. évi módosításokkal bevezetett rendszer az átpolitizálódás komoly kockázatát vetheti fel, és jelentős következményekkel járhat az igazságszolgáltatás függetlenségére, illetve annak nyilvánosság általi megítélésére nézve, tekintettel e pozíció igazságszolgáltatási rendszerben betöltött döntő szerepére;
- AG. mivel 2020. szeptember 25-én a GRECO a második időközi megfeleléségi jelentésében megállapította, hogy nem történt további előrelépés a bírák, illetve a velük kapcsolatos három fennmaradó, végre nem hajtott ajánlás tekintetében, és hogy az OBH elnökének hatáskörére vonatkozó megállapításai (mind a bírói álláshelyekre pályázók kinevezése

vagy előléptetése, mind pedig a bírák áthelyezési eljárása tekintetében) továbbra is különös jelentőséggel bírnak; ami az ügyészeket illeti, a GRECO üdvözölte azon törvénymódosítások hatálybalépését, amelyek alapján kötelező a fegyelmi eljárásokba fegyelmi biztost bevonni, mindazonáltal nem tudta megerősíteni, hogy immár eleget tettek a xvii. ajánlásnak (ügyészekkel szembeni fegyelmi eljárások); mivel nem történt előrelépés a legfőbb ügyész hivatali idejének meghosszabbítása, az ügyészek széles körű mentelmi joga és az ügyek alárendelt ügyészekről való elvételére vonatkozó kritériumok kidolgozása tekintetében;

- AH. mivel 2021. április 15-én a magyar kormányhoz intézett közleményében a bírák és ügyvédek függetlenségével foglalkozó különleges ENSZ-előadó úgy vélte, hogy a Kúria elnökének kinevezése az igazságszolgáltatás függetlensége elleni támadásnak és arra irányuló kísérletnek tekinthető, hogy a hatalmi ágak szétválasztásának elvét megsértve az igazságszolgáltatást a törvényhozás akaratának rendeljék alá; mivel a különleges előadó azt is kiemelte, hogy a Kúria elnökét az OBT nyilvánvaló kifogása ellenére választották meg, és rámutatott, hogy az OBT elutasító véleményének figyelmen kívül hagyására vonatkozó döntés a kormányzó többség politikai nyilatkozataként értelmezhető; mivel a különleges előadó szerint az igazságszolgáltatási rendszer reformjának fő hatása – ha nem a fő célja – az volt, hogy akadályozza a bírói függetlenség alkotmányosan védett elvét, és lehetővé tegye a törvényhozás és a végrehajtó hatalom számára, hogy beavatkozzon az igazságszolgáltatásba;
- AI. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által a *Gazsó-csoport* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítéletek végrehajtásának függőben lévő megerősített felügyeletéről szóló, 2021. december 2-i határozatában emlékeztetett, hogy a szóban forgó ügycsoport a polgári, büntetőjogi és közigazgatási eljárások túlzott elhúzódásának strukturális problémájával és a hatékony hazai jogorvoslatok hiányával kapcsolatos; mivel a Miniszteri Bizottság elégedetten vette tudomásul a túlságosan hosszú polgári eljárások esetében kompenzációs jogorvoslatot bevezető törvénytervezet elfogadását, de határozottan felszólította a hatóságokat annak biztosítására, hogy az megfeleljen az emberi jogok európai egyezményének; mivel az ügy fontosságára, technikai jellegére és az EJEB precedensértékű ítéletében meghatározott 2016. október 16-i határidő lejártára tekintettel a Miniszteri Bizottság határozottan arra ösztönözte a hatóságokat, hogy vizsgáljanak meg minden lehetséges megoldást a tervezés felgyorsítására;
- AJ. mivel 2022. március 9-én az Emberi Jogok Európai Bírósága *Baka* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának folyamatban lévő megerősített felügyeletéről szóló időközi állásfoglalásában az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága határozottan sürgette a hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a Miniszteri Bizottság titkárságával szoros együttműködésben megtalálják a módot az ahhoz szükséges intézkedések bevezetésére, hogy a magyar Országgyűlés által a Kúria elnökének felelősségre vonása tekintetében hozott döntéseket az EJEB ítélkezési gyakorlatával összhangban hatékonyan felügyelje egy független igazságügyi szerv; mivel a Miniszteri Bizottság ismételt emlékeztetett a hatóságok azon kötelezettségvállalására is, hogy értékelik a bírák jogállásáról és a bíróságok igazgatásáról szóló nemzeti jogszabályokat, és sürgette őket, hogy nyújtsák be értékelésük következtetéseit, beleértve a bírákat az indokolatlan beavatkozásokkal szemben védő garanciákat és biztosítékokat, hogy a Miniszteri Bizottság teljes körűen értékelhesse, hogy eloszlatták-e a bírák véleménynyilvánítási szabadságára gyakorolt „visszatartó hatással” kapcsolatos aggályokat, amelyeket az ezekben az esetekben okozott jogsértések okoznak;

AK. mivel a World Justice Project 2021. évi jogállamisági indexe szerint Magyarország a 139 ország közül a 69. helyen áll (két helyet esett vissza az előző évhez képest), és az utolsó (31-ből a 31.) helyet foglalja el az EU, az EFTA és az Észak-Amerika alkotta térségben;

Korrupció és összeférhetetlenség

AL. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy a 2020–2022-es korrupcióellenes stratégia legtöbb intézkedésének végrehajtását elhalasztották, és nem jelentettek be új stratégiát, és hogy továbbra is hiányosságok tapasztalhatók a lobbizás és a forgóajtó-jelenség, valamint a politikai pártok és a kampányok finanszírozása terén; mivel a független ellenőrzési mechanizmusok továbbra sem elegendők a korrupció felderítésére, és továbbra is aggodalomra ad okot a rendszeres ellenőrzések hiánya és a vagyon- és érdekeltségi nyilatkozatok elégtelen ellenőrzése, valamint a közérdekű vagyonkezelő alapítványok esetében az összeférhetetlenségi szabályok hiánya; mivel a magas rangú tisztviselőket és közvetlen környezetüket érintő korrupciós vádak kivizsgálásának konkrét eredményei továbbra sem állnak rendelkezésre, ami komoly aggodalomra ad okot, bár néhány új magas szintű korrupciós ügyet elindítottak; mivel a korrupció kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának mellőzéséről szóló határozatok bírósági felülvizsgálatának elmaradása továbbra is aggodalomra ad okot, különösen egy olyan környezetben, ahol a közigazgatás felső szintjein továbbra sem kezelik a kliensrendszer, a favoritizmus és a nepotizmus kockázatát;

AM. mivel a Hahn biztosnak által a Bizottság 2018. évi mentesítéséről szóló 2019. november 11-i meghallgatással kapcsolatban feltett írásbeli kérdésekre adott válaszaiban a Bizottság jelezte, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan átalányalapú finanszírozási korrekciókat fogadtak el és hajtottak végre Magyarországon egy horizontális közbeszerzési ellenőrzést követően, amely súlyos hiányosságokat állapított meg az irányítási és ellenőrzési rendszer működésében a közbeszerzési eljárások ellenőrzésével kapcsolatban;

AN. mivel a Tanács a Magyarország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2022. július 12-i ajánlásában – amelyben a Tanács véleményezi Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját – azt ajánlotta, hogy Magyarország tegyen lépéseket a korrupcióellenes keret megerősítése érdekében, többek között az ügyészégi fellépések és a nyilvános információkhoz való hozzáférés javítása, az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítése, valamint a döntéshozatali folyamat minőségének és átláthatóságának hatékony szociális párbeszéd, más érdekelt felekkel való együttműködés és rendszeres hatásvizsgálatok révén történő javítása révén, valamint a verseny fokozása érdekében a közbeszerzések területén;

AO. mivel 2021. június 10-én az Európai Csalás Elleni Hivatal a 2020-as tevékenységi jelentésében kijelentette, hogy azt javasolta a Bizottságnak, hogy az Európai Strukturális és Beruházási Alapok és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap keretében a 2016–2020-as időszakban teljesített kifizetések 2,2%-át térítse vissza; mivel ez az összes tagállam közül ez a legmagasabb százaléku visszafizettendő kifizetések aránya, és messze meghaladja a 0,29%-os átlagot; mivel csalást követtek el a Magyarország számára elkülönített uniós fejlesztési pénzeszközökkel kapcsolatban; mivel a nagymértékű korrupcióval együtt nőtt a társadalmi egyenlőtlenség és a szegénység, ami nemcsak a lakosság körében okoz nagyfokú bizonytalanságot, hanem sérti az alapvető jogokat is;

- AP. mivel 2021 novemberében a Bizottság levelet küldött Magyarországnak az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos problémák, a korrupció elleni eredménytelen büntetőeljárások és a közbeszerzés hiányosságai miatt, amelyek veszélyeztethetik az EU pénzügyi érdekeit; mivel a Bizottság levelében rendszerszintű problémákat és a korrupcióval kapcsolatos elszámoltathatóság hiányát írta le, és 16 konkrét kérdést intézett a magyar hatóságokhoz olyan témákhoz kapcsolódóan, mint az összeférhetetlenség, az uniós finanszírozás kedvezményezettjei és a független bíróságok általi igazságügyi felülvizsgálat biztosítékai; mivel ezen aggályok ellenére a Bizottság 2022 áprilisáig elhalasztotta a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet¹ alkalmazását;
- AQ. mivel 2022. április 5-én a Bizottság elnöke bejelentette, hogy Johannes Hahn, költségvetésért és igazgatásért felelős uniós biztos tájékoztatta a magyar hatóságokat arról, hogy a Bizottság a következő lépés megtételét és a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazásának hivatalos elindítását tervezi, elsősorban a korrupciós aggályok miatt; mivel a Bizottság 2022. április 27-én egy írásbeli értesítéssel végül megindította Magyarországgal szemben a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet szerinti hivatalos eljárást; mivel 2022. július 20-án a Bizottság úgy határozott, hogy tájékoztatja Magyarországot azon szándékáról, hogy tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot kíván tenni, és lehetőséget biztosít számára észrevételei megtételére;
- AR. mivel 2022. április 6-án a Bizottság úgy határozott, hogy újabb hivatalos értesítést küld Magyarországnak a közbeszerzésről szóló 2014/24/EU irányelv², a koncessziós szerződések odaítéléséről szóló 2014/23/EU irányelv³ és a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről szóló 2014/25/EU irányelv⁴ helyes átültetésének biztosítása érdekében; mivel a Bizottság szerint a magyar jog a biztonsági okokra és az adókedvezményekkel támogatott szerződésekre vonatkozó kivételek szélesebb körű alkalmazását teszi lehetővé, és ezek a kivételek a szerződéseknek az uniós jog szerinti kötelezettségek alóli szélesebb körű kizárásához vezetnek; mivel a Bizottság emellett úgy véli, hogy a magyar bányászati törvény azon módosításai, amelyek lehetőséget biztosítanak a bányászati koncessziók átlátható pályázati eljárások nélküli odaítélésére, ellentétesek az átláthatóság elvével;
- AS. mivel 2022. május 19-én a Bizottság úgy határozott, hogy felszólító levelet küld Magyarországnak az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló (EU) 2017/1371 irányelv⁵ helytelen átültetésével kapcsolatban;
- AT. mivel a GRECO a 2020. szeptember 25-én elfogadott második időközi megfelelési jelentésében megállapította, hogy Magyarország a negyedik értékelő jelentésben szereplő 18 ajánlás közül még mindig csak ötöt hajtott végre kielégítően vagy kezelt kielégítő módon, és arra a következtetésre jutott, hogy az ajánlásoknak való megfelelés

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.).

² HL L 94., 2014.3.28., 65. o.

³ HL L 94., 2014.3.28., 1. o.

⁴ HL L 94., 2014.3.28., 243. o.

⁵ HL L 198., 2017.7.28., 29. o.

általánosan alacsony szintje továbbra is „összességében nem kielégítő”;

- AU. mivel Magyarország úgy határozott, hogy nem vesz részt az Európai Ügyészség létrehozására irányuló megerősített együttműködésben, illetve az uniós ügyészek közötti megerősített együttműködésben;
- AV. mivel a Fertő/Neusiedlersee Kultúrtáj nevű, határokon átnyúló világörökségi terület magyar részének állapotáról szóló jelentésének 2021 májusában összeállított technikai felülvizsgálatában az UNESCO Műemlékek és Műemlékhelyszínek Nemzetközi Tanácsa arra a következtetésre jutott, hogy a Sopron-Fertő tavi építési projekt a bemutatott méretben és formában ártana a határokon átnyúló világörökségi terület autentikusságának és integritásának;
- AW. mivel Magyarország a Transparency International 2021. évi korrupcióérzékelési indexében szereplő 180 ország és terület közül a 73. helyen áll (egy helyet esett vissza az előző évhez képest), és a rangsorban elfoglalt helye 2012 óta folyamatosan romlik;

A magánélet és az adatok védelme

- AX. mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság 2021. szeptember 29. és október 1. között Budapesten járt eseti küldöttségének a látogatást követő küldöttségi jelentésében aggodalmakat fogalmaztak meg a jelenlegi jogszabályokkal kapcsolatban a megfigyelésre vonatkozó biztosítékok hiánya miatt, mivel nincsenek valódi ellenőrzések, ellensúlyok és jogorvoslatok; mivel aggodalmak merültek fel az NSO-csoport Pegasus kémprogramjának állítólagos használatával és az aktivisták, újságírók és ügyvédek fokozott állami megfigyelésével kapcsolatban is;
- AY. mivel 2021 júliusában kiszivárogtatott adatbázisokból szerzett információk alapján a Direkt36 tényfeltáró portál kiderítette, hogy a Pegasus kémprogrammal 2018 és 2021 között mintegy 300 magyar állampolgárt, köztük független újságírókat, médiatulajdonosokat, ügyvédeket, politikusokat, a kormányt bíráló üzletembereket és korábbi állami tisztviselőket vettek célba tudtuk nélkül; mivel 2022. február 15-én az európai adatvédelmi biztos a modern kémszoftverekről szóló előzetes észrevételeiben arra a következtetésre jutott, hogy a Pegasus-hoz hasonló, magasan fejlett kémszoftverek széles körű használata soha nem látott kockázatokkal járhat, illetve károkat okozhat nemcsak az alapvető jogok és szabadságok, hanem a demokrácia és a jogállamiság tekintetében is, továbbá a kémszoftverek jogosulatlan használatával szembeni biztosítékként számos lehetséges lépést és intézkedést sorolt fel és jelezte, hogy az alapvető jogok és szabadságok védelme érdekében a Pegasus képességeivel rendelkező kémszoftverek fejlesztésének és alkalmazásának Unión belüli betiltása lenne a leghatékonyabb megoldás; mivel Magyarországon a kormánypárti média alig számolt be a Pegasusról;
- AZ. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az EJEB *Szabó és Vissy* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának függőben lévő megerősített felügyeletéről szóló, 2022. március 9-i határozatában emlékeztetett arra, hogy a szóban forgó ügy a kérelmezők magán- és családi életének, valamint levelezésének tiszteletben tartásához való jog megsértésére vonatkozik a titkos megfigyelésekkel kapcsolatos nemzetbiztonsági intézkedésekre vonatkozó magyar jogszabályok miatt, amelyek nem tartalmaztak kellően pontos, hatékony és átfogó biztosítékokat ezen intézkedések elrendelése, végrehajtása és esetleges jóvátétele vonatkozásában; mivel a Miniszteri Bizottság hangsúlyozta továbbá, hogy a titkos megfigyelést nagymértékben beavatkozó

cselekménynek kell tekinteni, amely potenciálisan sérti a véleménynyilvánítás szabadságához és a magánélethez való jogot, és veszélyezteti a demokratikus társadalom alapjait, ugyanakkor emlékeztetett, hogy az EJEB ítéletére válaszul a hatóságok 2017-ben bejelentették, hogy jogalkotási reformra van szükség; mivel a Miniszteri Bizottság komoly aggodalommal állapította meg, hogy a jogalkotási folyamat még mindig előzetes szakaszban van, és a hatóságok nem mutattak be semmilyen más releváns fejleményt, és ezért határozottan felszólította a hatóságokat, hogy sürgősen fogadják el az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a hazai jogszabályokat teljes mértékben összhangba hozzák az emberi jogok európai egyezményének követelményeivel, határozzák meg a jogalkotási folyamat menetrendjét, és terjesszenek egy jogalkotási javaslattervezetet a bizottság elé;

A véleménynyilvánítás szabadsága, beleértve a médiapluralizmust is

- BA. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy meg kell erősíteni a médiahatóság működési függetlenségét és hatékonyságát, és hogy a jelentős mennyiségű állami reklámnak a kormánypárti médián keresztül való folyamatos terjesztése egyenlőtlen versenyfeltételeket teremt a médiakörnyezetben; mivel a közszolgálati média összetett intézményi rendszerben működik a szerkesztői és pénzügyi függetlenségével kapcsolatos aggodalmak közepette, és a médiaszakemberek továbbra is kihívásokkal szembesülnek tevékenységeik gyakorlása során, beleértve az oknyomozó újságírók megfigyelését is; mivel a veszélyhelyzetben továbbra is akadályozzák a nyilvános információkhoz való hozzáférést;
- BB. mivel 2022. július 15-én a Bizottság úgy döntött, hogy a Bíróság elé idézi Magyarországot az uniós távközlési szabályok megsértése miatt a magyar Médiatanácsnak a Klubrádió rádióspektrum-használati kérelmét erősen vitatható indokokkal elutasító határozatával kapcsolatban; mivel a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a magyar Médiatanácsnak a Klubrádió jogainak megújítását elutasító határozatai aránytalanok és átláthatatlanok voltak, és hogy a magyar nemzeti médiatörvényt e konkrét esetben diszkriminatív módon alkalmazták, megsértve az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvet¹ és a véleménynyilvánítás szabadságát;
- BC. mivel 2018. szeptember 11-én létrehozták a Közép-Európai Sajtó és Média Alapítványt (KESMA); mivel a több mint 470 médium KESMA alatti összevonása a független és ellenzéki média számára rendelkezésre álló tér szűkülését és a magyar polgárok információhoz való hozzáféréseinek korlátozását eredményezte; mivel a közmédiára és a KESMA-ra fordított pénzeszközöket kormánypropaganda céljára és az ellenzék és a nem kormányzati szervezetek lejáratására használják fel; mivel a médiakörnyezet a médiatulajdon manipulálása, a szabályozók és korábban független vállalkozások állam általi elfoglalása, a kormány reklámköltései és az engedélyek megadása révén a kormány javára torzulhat, és ezeket a módszereket Európa más részein is utánozzák;
- BD. mivel 2019. október 8-án a *Szurovecz* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB a véleménynyilvánítás szabadságának megsértését állapította meg a média menedékkérőket befogadó létesítményekhez való hozzáféréseinek hiánya kapcsán; mivel az ítélet végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;

¹ HL L 321., 2018.12.17., 36. o.

- BE. mivel 2019. december 3-án a *Scheiring és Szabó* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítéletében, valamint 2021. december 2-án a *Szél és társai* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB a magyar Országgyűlésben kihelyezett transzparenszek tekintetében megállapította, hogy megsértették a véleménynyilvánítás szabadságát; mivel ezen ítéletek végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BF. mivel 2020. január 20-án a *Magyar Kétfarkú Kutya Párt* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a véleménynyilvánítás szabadsága a politikai párt által biztosított azon mobilalkalmazásra kiszabott büntetés tekintetében, amely lehetővé tette a szavazók számára, hogy a bevándorlásról szóló 2016-os népszavazás során leadott érvénytelen szavazatokat lefényképezzék, névtelenül feltöltsék és ahhoz megjegyzéseket fűzzenek; mivel az ítélet végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BG. mivel 2020. március 23-án kiadott nyilatkozatában az EBESZ médiaszabadsággal foglalkozó képviselője aggodalmát fejezte ki a koronavírus elleni védekezésről szóló magyar törvénytervezet azon rendelkezései miatt, amelyek hátrányosan érinthetik a világjárványról tudósító média munkáját;
- BH. mivel 2020. május 26-án a *Mándli és mások* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítéletében az EJEB a véleménynyilvánítás szabadságának megsértését állapította meg a felperesek újságíróként való parlamenti akkreditációjának felfüggesztése tekintetében; mivel az ítélet végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- BI. mivel 2020. július 24-én Magyarország első számú független hírportálja, az index.hu főszerkesztőjének elbocsátása több mint 70 újságíró kollektív felmondásához vezetett, akik médiaszolgáltatójuk egyértelmű befolyásolását és az arra gyakorolt kormányzati nyomást kifogásolták;
- BJ. mivel a Bizottság által finanszírozott és 2020 júliusában közzétett első, a tömegtájékoztatás szabadságával kapcsolatos pillanatfelvétel szerint a Covid19-válság az összes európai ország közül Magyarországon volt a legnagyobb hatással a tömegtájékoztatás szabadságára, mivel a meglévő kihívások súlyosbodtak és új problémák merültek fel; mivel a magyarországi szükségállapot során a „hamis” vagy „torzított” információk terjedése elleni küzdelem érdekében elfogadott új jogszabály bizonytalansághoz és öncenzúrához vezetett a médiaorgánumok és -szereplők körében;
- BK. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa a magyarországi véleménynyilvánítás szabadságáról és a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló, 2021. március 30-án közzétett feljegyzésében jelezte, hogy egy politikai ellenőrzéstől nem mentes médiaszabályozó hatóság, valamint a médiapiacra való tartós és elfogult állami beavatkozás együttes hatása gyengítette a médiapluralizmus és a véleménynyilvánítás szabadságának feltételeit Magyarországon; mivel a biztos arra a következtetésre jutott, hogy a szabad politikai vita és a különböző vélemények szabad megosztása, amelyek a demokratikus társadalmak virágzásának előfeltételei, súlyosan korlátozódtak, különösen a fővároson kívül;
- BL. mivel a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadó a 2021. november 15–22. közötti magyarországi látogatását követően nyilatkozatban jelezte, hogy az elmúlt évtizedben a médiaágazatba történő magyarországi beavatkozások kockázatot jelenthetnek az emberi jogok tekintetében a közelgő választások során; mivel a

különleges ENSZ-előadó jelezte továbbá, hogy a médiaszabályozó testületekre gyakorolt befolyásolással, a kormánypárti média jelentős állami támogatásával, a kormánypárti szerkesztési elvet követő média bővítésének és fejlesztésének elősegítésével, és a kormányról kritikákat megfogalmazó médiumok és újságírók kiközösítésével a hatóságok proaktívan átalakították a médiaágazatot, és az „egyensúly” megteremtésére irányuló erőfeszítéseik aláásták a média sokszínűségét, pluralizmusát és függetlenségét;

- BM. mivel 2022. április 4-én a parlamenti választásokat és népszavazást követő előzetes megállapításaiban és következtetéseiben az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója kijelentette, hogy a megfigyelt hírközvetítések elfogultsága és kiegyensúlyozatlansága, valamint a fontosabb indulók közötti viták elmaradása jelentősen korlátozta a választók lehetőségét arra, hogy megalapozott döntést hozhassanak; mivel 2022. július 29-én az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója zárójelentésében kiemelte, hogy a széles körű kormányzati reklámkampányok és a közmédiában és sok magánkézben lévő médiaorgánumban megjelenő elfogult híradások kiterjedt kampányplatformot biztosítottak a hatalmon lévő párt számára;
- BN. mivel 2022. április 8-án a magyar Nemzeti Választási Iroda jogellenesnek ítélte a gyermekek szexuális irányultsággal és nemi identitással kapcsolatos információkhoz való hozzáféréséről szóló népszavazáson a polgárokat érvénytelen szavazásra buzdító országos NGO-kampányt, és bírságot szabott ki a népszavazási kampányban részt vevő 16 különböző magyar nem kormányzati szervezetre;
- BO. mivel Magyarország a Riporterek Határok Nélkül 2022. évi sajtószabadság-indexében szereplő 180 ország és terület közül a 85. helyen áll, és az európai–közép-ázsiai régióra vonatkozó elemzésben az újságírókkal szemben egyre szigorúbb drákói törvényeket alkalmazó országok között szerepel;

A tudományos élet szabadsága

- BP. mivel a C-66/18/04. számú, *Bizottság kontra Magyarország* ügyben (Enseignement supérieur) hozott 2020. október 6-i ítéletében az Európai Bíróság úgy határozott, hogy a felsőoktatásról szóló, 2011. évi CCIV. törvény 76. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában előírt intézkedések elfogadásával Magyarország megsértette a Charta 13. cikke, 14. cikkének (3) bekezdése és 16. cikke, az EUMSZ 49. cikke és a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv¹ 16. cikke, valamint a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény szerinti kötelezettségeit; mivel a Közép-európai Egyetemnek el kellett hagynia Budapestet;
- BQ. mivel 2018 októberében a magyar kormány úgy határozott, hogy a nemekkel kapcsolatos tanulmányokat törli az akkreditációra és közfinanszírozásra jogosult mesterképzési programok listájáról;
- BR. mivel 2019. július 2-án a magyar Országgyűlés módosításokat fogadott el a kutatás, fejlesztés és innováció intézményi rendszeréről és finanszírozásáról szóló számos törvényhez, ezáltal megfosztva a Tudományos Akadémiát autonómiájától; mivel a kormány által kinevezett kuratórium beiktatása elleni tiltakozásul 2020. augusztus 31-én lemondott a Színház- és Filmművészeti Egyetem (SZFE) vezetősége; mivel az Innovációs és Technológiai Minisztérium öt tagot nevezett ki az új kuratóriumba,

¹ HL L 376., 2006.12.27., 36. o.

elutasítva az egyetem szenátusa által javasolt tagokat; mivel a 2021 végéig létrehozott 33, közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány kétharmada korábban állami fenntartású felsőoktatási intézményeket fog irányítani;

- BS. mivel 2021. július 2-án a magyar Parlament által 2020 decemberében elfogadott alkotmányos módosításokról szóló véleményében a Velencei Bizottság rámutatott, hogy az Alkotmány 38. cikkével kapcsolatos kilencedik módosítás 7. cikkét és a „közfeladatokat ellátó közhasznú vagyongazdálkodó alapítványok” Alaptörvénybe történő bevezetését újra kell gondolni; mivel a Velencei Bizottság javasolta, hogy ezeket az alapítványokat inkább jogszabályok révén szabályozzák, világosan meghatározva az átláthatósággal és elszámoltathatósággal kapcsolatos valamennyi releváns feladatot a pénzeszközök (közpénzek és magánfinanszírozás) kezelése tekintetében, valamint a vagyongazdálkodók összetételének és működésének megfelelő függetlenségi biztosítékait; mivel a Velencei Bizottság azt is megemlítette, hogy ezeknek a jogszabályoknak figyelembe kell venniük az egyetemek által a gondolatszabadság és az érvelés helyszínékként betöltött jelentős szerepet, minden megfelelő intézkedést megtéve a tudományos függetlenség és az intézményi autonómia megfelelő védelmének biztosítása érdekében;
- BT. mivel a véleményalkotás és véleménynyilvánítás szabadságához való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges ENSZ-előadó a 2021. november 15–22-i magyarországi látogatását követő nyilatkozatában sürgette a magyar hatóságokat, hogy hatékonyan védjék meg a tudományos élet szabadságát, és tartsák tiszteletben a tanárok és a diákok jogait, tekintettel az állami egyetemek privatizációjához kapcsolódó kockázatokra a tudósok autonómiája érdekében;

Vallásszabadság

- BU. mivel 2018. december 21-én kihirdetésre került az egyházakról szóló 2011. évi törvény átfogó módosítása; mivel a magyar kormány szerint a módosítás törvényes utakat biztosít a vallási közösségek számára ahhoz, hogy a Fővárosi Bíróság előtt vallási egyesület, bejegyzett egyház, illetve nyilvántartásba vett egyház jogállást kérelmezzenek; mivel még mindig folyamatban van az EJEB *Magyar Keresztény Mennonita Egyház és társai kontra Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának felügyelete, amely ítélet szerint a vallásszabadsághoz való jog fényében az egyházak nyilvántartásból való törlése miatt sérül az egyesülés szabadságához való jog;
- BV. mivel 2021. július 2-án a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott alkotmányos módosításokról szóló véleményében a Velencei Bizottság javasolta, hogy a közoktatási rendszer biztosítson egy objektív és pluralista tantervet, elkerülve a bármilyen okból történő indoktrinációt és diszkriminációt, tiszteletben tartva a szülők meggyőződését, és az egyházi és nem egyházi iskolai osztályok közötti választási szabadságukat;
- BW. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy továbbra is nyomás nehezedik a civil társadalmi szervezetekre; mivel 2022. július 27-én több civil társadalmi szervezet jelezte, hogy a kormány által benyújtott törvényjavaslat, amely „az Európai Bizottsággal való megállapodás elérése érdekében” módosítja a nyilvános konzultációra vonatkozó szabályokat, csak látszólagos megoldásokat kínál; mivel a Bizottság arra is rámutatott, hogy a nyilvánosság jogalkotásban való részvételének megerősítése fontos cél, de mindenekelőtt valódi kormányzati akaratot, a meglévő jogszabályok érdemi

végrehajtását és a törvénytervezetben foglaltaknál sokkal hatékonyabb garanciákat igényelne;

Az egyesülési szabadság

- BX. mivel a C-78/18. sz., *Bizottság kontra Magyarország* (az egyesületek átláthatósága) ügyben 2020. június 18-én hozott ítéletében az EUB arra a következtetésre jutott, hogy a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXXVI. törvény rendelkezéseinek¹ elfogadásával Magyarország diszkriminatív és indokolatlan korlátozásokat vezetett be a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott külföldi adományokra vonatkozóan, megsértve ezzel az EUMSZ 63. cikke és a Charta 7., 8. és 12. cikke szerinti kötelezettségeit; mivel 2021. február 18-án a Bizottság úgy határozott, hogy hivatalos felszólítást küld a magyar hatóságoknak, tekintettel arra, hogy nem tették meg az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket; mivel 2021. július 20-án a Bizottság a 2021. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében rámutatott, hogy a magyar Országgyűlés hatályon kívül helyezte a törvényt, és új szabályokat vezetett be a civil társadalommal kapcsolatos jogszerűségi ellenőrzésekre vonatkozóan, és továbbra is nyomás nehezedik a kormánnyal szemben kritikus civil társadalmi szervezetekre; mivel a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok szisztematikus felszámolása leszűkítette az ellenzéki pártok, a civil társadalmi szervezetek, a szakszervezetek és az érdekcsoportok rendelkezésére álló lehetőségeket, nem hagyva teret a társadalmi párbeszédnek és a konzultációnak;
- BY. mivel az új törvény elfogadását nem előzte meg semmiféle nyilvános konzultáció, és a nem kormányzati szervezetekkel sem konzultáltak közvetlenül, ami ellentétes a Velencei Bizottság 2017. június 20-i véleményében szereplő ajánlással, amely szerint a nyilvános konzultációba lehetőség szerint be kell vonni minden olyan civil szervezetet, amelynek státuszát, finanszírozását vagy működési területét érinti a jogszabály hatálybalépése; mivel az új törvény értelmében ezeket a szervezeteket ezentúl az Állami Számvevőszék rendszeres pénzügyi ellenőrzésnek vetheti alá; mivel a civil társadalmi szervezetek aggódnak amiatt, hogy az Állami Számvevőszéket, amelynek fő feladata a közpénzek, nem pedig a magánadományok felhasználásának nyomon követése, arra fogják felhasználni, hogy nagyobb nyomást gyakoroljanak rájuk; mivel a civil szervezetek arra figyelmeztettek, hogy a nem kormányzati szervezetekről szóló új törvénnyel az állam beavatkozik az egyesülési jog alapján létrehozott szervezetek társulásának autonómiájába és a közérdekekért kiálló polgárok magánéletébe, és ez hátrányos a szólásszabadság gyakorlására és a demokratikus nyilvánosság egészére nézve; mivel az Állami Számvevőszék 2022. május 17-én több tucat nem kormányzati szervezet ellenőrzését kezdte meg, számviteli és készpénzkezelési politikájuk iránt érdeklődve;
- BZ. mivel 2021. július 23-án bejelentették, hogy az Európai Gazdasági Térség és a Norvég Alap adományozó államai – Izland, Liechtenstein és Norvégia – nem jutottak megállapodásra a magyarországi civil társadalomnak nyújtott támogatások alapkezelőjének kinevezéséről; mivel ennek eredményeként a jelenlegi finanszírozási időszakban nem kerül sor programok végrehajtására, ami semmissé teszi a

¹ E rendelkezések nyilvántartásba vételi, bejelentési és közzétételi kötelezettségeket írnak elő a bizonyos küszöbértéket meghaladó, külföldről közvetlenül vagy közvetve támogatott civil társadalmi szervezetek bizonyos kategóriái számára, és lehetővé teszik szankciók alkalmazását azon szervezetekkel szemben, amelyek nem teljesítik ezeket a kötelezettségeket.

Magyarország számára elkülönített 214,6 millió eurós finanszírozást;

- CA. mivel az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló, 2018. július 20-i XLI. törvény 253. paragrafusáról szóló 2018. december 17-i közös véleményükben a Velencei Bizottság és az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala megállapította, hogy a bevándorlást segítő tevékenység magyarországi végzésének anyagi támogatását, illetve a Magyarországon székhellyel rendelkező, bevándorlást segítő tevékenységet végző szervezetek működésének anyagi támogatását terhelő 25%-os különadó nem felel meg a jogszerűség követelményének, és indokolatlan beavatkozást jelent az érintett nem kormányzati szervezetek véleménynyilvánítási és egyesülési szabadságába;
- CB. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4–8. közötti magyarországi látogatását követő jelentésében hangsúlyozta, hogy a jogalkotási intézkedések megbélyegeznek és kriminalizálnak olyan civil társadalmi tevékenységeket, amelyeket egy demokratikus társadalomban teljesen legitimnek kellene tekinteni, és folyamatos elrettentő hatást gyakorolnak a nem kormányzati szervezetekre, illetve megjegyezte, hogy egyes jogi rendelkezések pedig rendkívül homályosak, önkényesek és a gyakorlatban nem is alkalmazzák őket;
- CC. mivel a 2019. július 10. és 17. közötti magyarországi látogatásáról szóló 2020. május 11-i jelentésében a migránsok jogaival foglalkozó különleges ENSZ-előadó megállapította, hogy Magyarországon a migránsok jogaival foglalkozó civil társadalmi szervezetek számos akadályba ütköznek törvényes és fontos munkájuk elvégzése során a jogszabály-módosítások, pénzügyi korlátozások és az illetékes hatóságok által hozott egyéb operatív és gyakorlati intézkedések következtében; mivel az ENSZ különleges előadója azt is megjegyezte, hogy számos civil társadalmi szervezet ellen rágalomhadjáratot folytattak, amelyet egyes esetekben közigazgatási vizsgálat vagy nyomozás követett;

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog, beleértve az LMBTIQ-személyek jogait is

- CD. mivel 2022. július 13-án a Bizottság a 2022. évi jogállamisági jelentés Magyarországról szóló országfejezetében jelezte, hogy bővült az alapvető jogokért felelős magyar biztos több hatáskört szerzett, de akkreditációját visszaminősítették a függetlenségével kapcsolatos aggályok miatt; mivel a 2022. március 14–25-i virtuális ülésről szóló jelentésében és ajánlásaiban a Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Globális Szövetségének akkreditációs albizottsága azt javasolta, hogy az Alapvető Jogok Biztosának besorolását minősítsék vissza „B” státuszra, mivel az albizottság nem kapta meg az annak megállapításához szükséges írásos bizonyítékokat, hogy a biztos hatékonyan teljesíti megbízatását a kiszolgáltatott csoportokkal, például az etnikai kisebbségekkel, az LMBTIQ-személyekkel, az emberi jogi jogvédőkkel, a menekültekkel és a migránsokkal, vagy olyan fontos emberi jogi kérdésekkel kapcsolatban, mint a médiapluralizmus, a civil társadalmi tér és az igazságszolgáltatás függetlensége; mivel az albizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a biztos olyan módon járt el, amely súlyosan veszélyezteti a nemzeti emberi jogi intézményekre vonatkozó normák kritériumairól szóló párizsi elveknek való megfelelést; mivel az albizottság a kiválasztási és kinevezési eljárással, valamint a civil társadalmi szervezetekkel és az emberi jogi jogvédőkkel való munkakapcsolatokkal és együttműködéssel összefüggő problémákra is felhívta a figyelmet;
- CE. mivel 2021. június 15-én a magyar Országgyűlés elfogadott egy eredetileg a pedofília

elleni küzdelemre irányuló törvényt, amely a kormányon lévő Fidesz tagjai által javasolt módosításokat követően olyan záradékokat tartalmaz, amelyek megtiltják a homoszexualitás és a nemátalakítás kiskorúaknak történő ábrázolását; mivel a törvény tiltja, hogy a homoszexualitással és a nemátalakítással a szexuális felvilágosító órák keretében foglalkozzanak, és kiköti, hogy ilyen órákat ezentúl csak bejegyzett szervezetek tarthatnak; mivel a gazdasági reklámtevékenységről szóló törvény és a médiatörvény módosításai megkövetelik, hogy az LMBTI-személyekről szóló reklámokat és tartalmakat az V. kategóriába kell sorolni (azaz kiskorúak számára nem ajánlott); mivel a szexuális irányultság és a nemi identitás bűncselekményekkel, például a pedofiliával való összemosása elfogadhatatlan, és a szexuális kisebbségek további megkülönböztetéséhez és megbélyegzéséhez vezet; mivel a 18 év alatti személyek számára az úgynevezett „születés kori nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, nemváltoztatást vagy homoszexualitást” ábrázoló tartalmakhoz való hozzáférést tiltó vagy korlátozó nemzeti szabályok következményeként a magyar kormány rendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy a gyermekkönyv-kereskedők a homoszexualitást ábrázoló könyveket és médiatermékeket csak „zárt csomagolásban” forgalmazhatják, és megtiltotta az azonos neműek közötti kapcsolatot vagy nemváltoztatást ábrázoló könyvek vagy médiatermékek árusítását bármely iskola vagy templom 200 méteres körzetében; mivel ez vonatkozott a Labrisz által kiadott „*Meseország mindenkié*” című gyermekeknek szóló mesekönyvre;

- CF. mivel 2021. december 2-án a Bizottság úgy határozott, hogy indokolással ellátott véleményt küld a magyar hatóságoknak, mivel úgy ítélte meg, hogy Magyarország azáltal, hogy tájékoztatási kötelezettséget írt elő a „hagyományos nemi szerepektől” való eltérésről, korlátozta a szerzők és könyvkiadók véleménynyilvánítási szabadságát (a Charta 11. cikke), indokolatlanul megkülönböztette a szexuális irányultságot (a Charta 21. cikke), és helytelenül alkalmazta a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelv szerinti tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó uniós szabályokat¹;
- CG. mivel 2022. július 15-én a Bizottság úgy határozott, hogy eljárást indít az EUB előtt Magyarország ellen azon nemzeti szabályai tekintetében, amelyek a 18 év alatti személyek esetében megtiltják vagy korlátozzák az úgynevezett „születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást” ábrázoló tartalmakhoz való hozzáférést; mivel a Bizottság úgy véli, hogy különösen ezek a nemzeti szabályok ellentétesek a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvvel², a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000/31/EK irányelvvel³, valamint a Charta 1., 7., 11., illetve 21. cikkében biztosított emberi méltósággal, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságával, a magánélet tiszteletben tartásához való joggal és a megkülönböztetésmentességhez való joggal; mivel a Bizottság azt is jelezte, hogy e jogsértések súlyossága miatt a vitatott rendelkezések az EUSZ 2. cikkében meghatározott közös értékeket is sértik; mivel 2021. június 22-én 18 uniós tagállam csatlakozott az Általános Ügyek Tanácsának ülésén tett nyilatkozathoz,

¹ HL L 149., 2005.6.11., 22. o.

² HL L 95., 2010.4.15., 1. o.

³ HL L 178., 2000.7.17., 1. o.

amelyben elleneztek a törvény elfogadását;

- CH. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4–8. közötti magyarországi látogatását követő jelentésében rámutatott arra, hogy Magyarországon visszaesés tapasztalható a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai tekintetében, a nők politikai képviselete rendkívül alacsony, a kormányzati politikában a nők ügyei szorosan kapcsolódnak a családjegyekhez, és a hatóságok beszüntették a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó konkrét stratégia végrehajtását;
- CI. mivel a 2020. április 29-i nyilatkozatában az ENSZ szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló erőszakkal és megkülönböztetéssel szembeni védelemmel foglalkozó független szakértője sürgette Magyarországot, hogy ejtse a törvényjavaslatot, amely megtagadná a transznemű és nemi nonkonformista személyektől a jogi elismeréshez és az önmeghatározáshoz való jogot;
- CJ. mivel 2020. március 3-án az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága Magyarország hatodik időközi jelentéséről szóló záró észrevételeiben felszólította a kormányt, hogy cselekedjen, fogadjon el stratégiát, és nyújtson tájékoztatást és támogatást a kiszolgáltatott gyermekek számára, beleértve a lányokra, a roma gyermekekre, a menedékkérő és migráns gyermekekre, valamint a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális gyermekekre irányuló konkrét intézkedéseket; mivel a bizottság súlyos aggályokat fogalmazott meg amiatt, hogy fogyatékossgal élő gyermekeket elszakítanak családjuktól és intézetben helyezik el őket, a magyar hatóságok pedig nem tesznek megfelelő intézkedéseket az intézményi elhelyezés megszüntetése és az egészségügyi, rehabilitációs szolgáltatásokhoz és más integrációs tevékenységekhez való hozzáférés elősegítése érdekében, előfordulnak olyan esetek, hogy az intézményi gondozásba helyezett, fogyatékossgal élő gyermekeket szexuálisan zaklatják és bántalmazzák, nem állnak rendelkezésre a fogyatékossgal élő roma gyermekek helyzetére vonatkozó információk, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek folyamatos megbélyegzésnek vannak kitéve;
- CK. mivel 2020. május 5-én a Magyar Országgyűlés állásfoglalást fogadott el, amelyben elutasította a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezmény (isztambuli egyezmény) ratifikálását;
- CL. mivel a *Rana kontra Magyarország* ügyben 2020. július 16-án hozott ítéletében az EJEB a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértését állapította meg egy iráni transznemű férfi esetében, aki menedékjogot kapott Magyarországon, ahol viszont hivatalosan nem változtathatta meg a nemét és a nevét; mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a végrehajtás folyamatban lévő megerősített felügyeletéről szóló, 2022. június 10-i határozatában aggodalommal állapította meg, hogy a magyar hatóságok nem hoztak megfelelő megoldást a neme jogi elismerését kérelmező, jogszerűen letelepedett harmadik országbeli állampolgárok számára; mivel emellett a magyar parlament 2020 májusában olyan jogszabályt fogadott el, amely lehetetlenné tette a nemük jogi elismerését a magyar transznemű személyek számára;
- CM. mivel 2021. június 14-én az Európa Tanács emberi jogi biztosa nyilatkozatában sürgette a magyar országgyűlési képviselőket, hogy utasítsák el a szexuális és nemi identitással és sokféleséggel kapcsolatos vitákat tiltó törvény módosítás-tervezeteket; mivel a Velencei Bizottság 2021. december 13-án a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény nemzetközi emberi jogi normákkal való összeegyeztethetőségéről szóló véleményében arra a következtetésre

jutott, hogy a módosítások aligha tekinthetők összeegyeztethetőnek az Emberi Jogok Európai Egyezményével és a nemzetközi emberi jogi normákkal, és sürgette a magyar hatóságokat, hogy számos rendelkezést helyezzenek hatályon kívül;

- CN. mivel 2021. július 2-án a Velencei Bizottság a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott alkotmánymódosításokról szóló véleményében javasolta, hogy a házasságot, mint egy férfi és egy nő között létrejött életközösséget meghatározó alkotmánymódosítást, valamint a kiegészítést, hogy „az anya nő, az apa férfi”, ne tekintsék lehetőségnek a nem heteroszexuális egyének védelméről szóló hatályos törvények visszavonására vagy e törvények számukra hátrányos módosítására; mivel a Velencei Bizottság azt is javasolta, hogy az alkotmánymódosításokat a végrehajtási jogszabályok kidolgozása során oly módon értelmezzék és alkalmazzák, hogy szigorúan ragaszkodnak a mindennemű – beleértve a szexuális irányultságon és a nemi identitáson alapuló – megkülönböztetés tilalmának elvéhez; mivel megjegyezte továbbá, hogy a „Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát” módosítást hatályon kívül kell helyezni vagy módosítani kell annak biztosítása érdekében, hogy ez ne vonja meg a transznemű személyek jogait a szerzett nemi identitásuk jogi elismeréséhez;
- CO. mivel 2021. október 18-án a Velencei Bizottság jelezte a magyar Országgyűlés által 2020 decemberében elfogadott, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló törvény módosításairól szóló véleményében, hogy az esélyegyenlőségi szerveknek a nemzeti emberi jogi intézményekkel való egyesítése kockázatokkal jár, ideértve, de nem kizárólagosan, az intézmények különböző hagyományait, jogi eljárásait és megközelítéseit, és megállapította, hogy az alapvető jogok biztosát a CXI. törvény alapján már megillető és a magyar Egyenlő Bánásmód Hatóság jogutódjaként megszerzett hatásköreinek ütközése egyértelműen jelzi, hogy ez veszélyeztetheti az egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetés elleni küzdelem terén végzett munka hatékonyságát;
- CP. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2022. január 13-i nyilatkozatában megerősítette, hogy rendkívül sajnálatos, hogy a magyar kormány úgy határozott, hogy a parlamenti választásokkal egy napon nemzeti népszavazást tart a gyermekek szexuális irányultsággal és nemi identitással kapcsolatos információkhoz való hozzáféréséről, mivel ez előmozdította az LMBTIQ-személyek emberi jogainak eszközként való felhasználását; mivel 2022. július 29-i zárójelentésében az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója kiemelte, hogy a népszavazás jogi kerete nagyrészt nem megfelelő, és nem biztosít egyenlő versenyfeltételeket a népszavazási kampányok számára, mivel nem felel meg a bevált nemzetközi gyakorlat és egy 2018. évi módosítás szerinti kulcsfontosságú ajánlásoknak, a kormány teljes körű kampányjogokkal rendelkezik, amikor a nemzetközi bevált gyakorlattal ellentétben a népszavazás kezdeményezője, és a hatóságok nem kötelesek objektív tájékoztatást nyújtani a választóknak a népszavazással kapcsolatos kérdésekről vagy az indítványozók és ellenfelek álláspontjáról, ami megnehezíti a szavazók számára, hogy megalapozott döntést hozzanak; mivel az LMBTIQ-személyek ellen 2022. április 3-án Magyarországon tartott népszavazás érvénytelen volt, hiszen egyik választási lehetőség („igen” vagy „nem”) sem kapta meg a szavazatok 50%-át; mivel a népszavazást széles körben bírálták a megkülönböztetésmentesség elvének megsértése miatt;
- CQ. mivel 2022. július 29-i zárójelentésében az EBESZ nemzetközi választási megfigyelő missziója kiemelte, hogy az összes jelölt kevesebb mint 20%-a volt nő, ami jelentősen

korlátozza a nők alacsony arányú képviselésének megerősítését Magyarországon a nemzeti politikában; mivel a 2022-ben megválasztott magyar Országgyűlésben a nők aránya 14%;

CR. mivel 2022. március 25-én az ENSZ Fogyatékosággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága Magyarország összevont második és harmadik jelentésére vonatkozó záró észrevételeiben aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a fogyatékosággal élők nem rendelkeznek önálló döntéshozatali mechanizmussal, ezért javasolta, hogy Magyarország módosítsa jogszabályait annak érdekében, hogy a támogatott döntéshozatal tiszteletben tartsa a fogyatékosággal élő személyek méltóságát, autonómiáját, akaratát és preferenciáit jogképeségük gyakorlása során; mivel a bizottság azt is ajánlotta, hogy Magyarország alakítsa át intézkedéseit, és költségvetési előirányzatait csoportosítsa át közösségi alapú támogató szolgáltatásokra, például személyes segítségnyújtásra azzal a céllal, hogy a fogyatékosággal élő személyek önálló és egyenlő életet élhessenek a közösségben;

A kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségek ellen irányuló gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem

CS. mivel 2021. június 9-én a Bizottság úgy határozott, hogy hivatalos felszólítást küld Magyarországnak, mivel nemzeti jogszabályai nem felelnek meg teljes mértékben a megkülönböztetést tiltó uniós szabályoknak a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló 2000/43/EK irányelv¹, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK tanácsi irányelv² értelmében, amelyek előírják, hogy a tagállamok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat állapítsanak meg a megkülönböztetés esetére; mivel 2020 júliusában alapvető változás következett be, amikor Magyarország módosította nemzeti szankciórendszerét, és arra kötelezte a bíróságokat, hogy az oktatás és a szakképzés területén elkövetett megkülönböztetésért erkölcsi kártérítést csak képzés vagy oktatási szolgáltatás formájában ítéljenek meg, nem pedig egyszeri kifizetés formájában; mivel az Európai Parlament ismételten felszólította a tagállamokat, hogy hatékony jogalkotási és politikai intézkedések révén lépjenek fel a cigányellenességgel szemben;

CT. mivel 2021. december 2-án a Bizottság hivatalos felszólítást küldött Magyarországnak a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008/913/IB kerethatározat³ átültetésével kapcsolatban, mivel a magyar jogi keret nem tekinti bünténynek a nemzetközi bűncselekmények nyilvános védelmezését, tagadását vagy durva banalizálását, és nem biztosítja, hogy a rasszista és idegengyűlölő indíttatást súlyosbító körülménynek tekintsék, vagy hogy a nemzeti bíróságok az ilyen indíttatást minden elkövetett bűncselekmény esetében figyelembe vegyék;

CU. mivel 2019. június 6-án az ENSZ Faji Megkülönböztetés Felszámolásával Foglalkozó Bizottsága a Magyarország összesített, 18–25. időszakai jelentéseire vonatkozó záró észrevételeiben jelezte, hogy mély aggodalommal tölti el a romák, migránsok, menekültek, menedékkérők és más kisebbségek elleni rasszista gyűlöletbeszéd elterjedése, amely a gyűlölet és intolerancia táptalaja, és időnként erőszakot szít az ilyen

¹ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

² HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

³ HL L 328., 2008.12.6., 55. o.

csoportokkal szemben, különösen a vezető politikusok részéről, valamint a médiában, beleértve az internetet is; mivel a bizottságot különösen aggasztják azok a jelentések, amelyek szerint a közéleti személyiségek – többek között a legmagasabb szinteken is – olyan nyilatkozatokat tettek, amelyek előmozdíthatják a faji gyűlöletet, különösen a kormány bevándorlás- és menekültellenes kampányának részeként, amely 2015-ben kezdődött, valamint a faji gyűlöletet előmozdító szervezetek jelenléte és működése; mivel, miközben tudomásul veszi a romák helyzetének javítására, többek között az egészségügy és az oktatás területén, valamint a 2011-ben elfogadott Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégián keresztül hozott intézkedésekről szóló tájékoztatást, a bizottság továbbra is mély aggodalmát fejezi ki a romákkal szemben folyamatosan fennálló megkülönböztetés, valamint az őket sújtó szegregáció és rendkívüli szegénység miatt;

- CV. mivel a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény tanácsadó bizottsága 2020. május 26-án a Magyarországról szóló ötödik véleményében jelezte, hogy Magyarország fenntartotta a nemzeti kisebbségek szilárd jogi kereten alapuló támogatási politikáját, de továbbra is kezelni kell azokat a strukturális nehézségeket, amelyekkel a romák a közélet és a magánélet valamennyi területén szembesülnek, beleértve az oktatást, a foglalkoztatást, a lakhatást és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést; mivel a bizottság hangsúlyozta, hogy sürgős intézkedésekre van szükség a romák helyzetének orvoslása, a korai iskolaelhagyás elleni küzdelem, valamint az inkluzív és minőségi oktatás előmozdítása érdekében, többek között a szegregált területeken is; mivel továbbá rámutatott arra, hogy a hátrányos helyzetű régiókban a foglalkoztatási és lakhatási problémák hosszú távú megoldása érdekében jobban ki kell egészíteni a nemzeti és helyi politikákat, miközben az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés továbbra is komoly gyakorlati akadályokba ütközik, főként a roma nők és gyermekek kárára;
- CW. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2022. június 10-én a Horváth és Kiss kontra Magyarország ügyben hozott EJEB-ítéletek végrehajtásának függőben lévő fokozott felügyeletéről szóló határozatában emlékeztetett arra, hogy ez az ügy a roma gyermekek szisztematikus téves diagnózisa miatti, a szellemi fogyatékkal élő gyermekek számára fenntartott speciális iskolákba történő diszkriminatív áthelyezéséről és ottani felülreprezentáltságáról szól, és hogy az EJEB ítélkezési gyakorlata értelmében az államnak pozitív kötelezettsége van, hogy elkerülje a diszkriminatív gyakorlatok állandósulását; mivel a bizottság határozottan ismételt felkérte a hatóságokat, hogy mutassanak be példákat a szakértői bizottságok megállapításaival szembeni közigazgatási és bírósági jogorvoslatok hatékonyságára és egészítsék ki az e tekintetben szolgáltatott statisztikai adatokat, sürgették a hatóságokat, hogy a roma gyermekek esetében benyújtott fellebbezések számát jelző, etnikailag lebontott adatokkal egészítsék ki a statisztikai információkat, és határozottan megismételték a hatóságok felkérését, hogy nyújtsanak további tájékoztatást az alapvető jogok biztosa előtt folyó bármely vonatkozó eljárásról;
- CX. mivel – amiatt, hogy a hatóságok elmulasztották hatékonyan kivizsgálni a roma kérelmezőkkel szemben a bűnüldöző szervek által elkövetett rossz bánásmód mögött meghúzódó lehetséges faji indítékokat – a hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése és az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmával összefüggésben értelmezett *Balázs kontra Magyarország* ügyben hozott EJEB-ítéletek végrehajtásának felügyelete továbbra is függőben van;
- CY. mivel 2022. július 29-én a Parlament képviselőcsoportjainak vezetői nyilatkozatot

fogadtak el, amelyben elítélték Orbán Viktor miniszterelnök nyíltan rasszista nyilatkozatait, amelyek szerint nem akarnak „vegyes fajú néppé” válni, és hangsúlyozták, hogy ezek a nyilatkozatok sértik az uniós szerződésekben is rögzített értékeinket;

A migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai

- CZ. mivel 2020. március 19-én a C-564/18. sz. *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa)* ügyben az EUB úgy határozott, hogy ellentétesek a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelvvel¹ azok a nemzeti jogszabályok, amelyek lehetővé teszik a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként való elutasítását azon az alapon, hogy a kérelmező olyan államon keresztül érkezett az érintett tagállam területére, ahol nem volt kitéve üldöztetésnek vagy súlyos sérelem veszélyének, vagy ahol megfelelő szintű védelem garantált; mivel az EUB arra a következtetésre jutott, hogy az irányelvvel ellentétesek azok a nemzeti jogszabályok, amelyek nyolc napos határidőt írnak elő a bíróságok számára a nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant elutasító határozat elleni fellebbezést elbíráló határozat meghozatalára, hiszen a bíróság ennyi idő alatt nem tudja biztosítani, hogy érvényesüljenek a kérelmezőt az uniós jog alapján megillető anyagi jogi szabályok és eljárási garanciák;
- DA. mivel a Bíróság a C-715/17., C-718/17. és C-719/17. sz., Bizottság kontra Magyarország (a nemzetközi védelmet kérelmezők áthelyezésére szolgáló ideiglenes mechanizmus) egyesített ügyekben 2020. április 2-án hozott ítéletében kimondta, hogy Magyarország azáltal, hogy nem adta meg a rendszeres időközönként, de legalább háromhavonta a területére gyorsan áthelyezhető nemzetközi védelmet kérelmező személyek számát, 2015. december 25. óta nem teljesítette az (EU) 2015/1601 tanácsi határozat² 5. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, és következésképpen nem teljesítette az említett határozat 5. cikkének (4)–(11) bekezdéséből eredő későbbi áthelyezési kötelezettségeit;
- DB. mivel a Bíróság a C-924/19. PPU. és C-925/19. PPU. sz., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság és Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság egyesített ügyekben 2020. május 14-én hozott ítéletében kimondta, hogy a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló 2008/115/EK irányelv³, valamint a nemzetközi védelem iránti kérelmek befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 2013/33/EU irányelv⁴ szerint a harmadik országbeli állampolgárok számára előírt azon kötelezettség, hogy állandó jelleggel egy olyan tranzitónában tartózkodjon, amelynek határai korlátozottak és zárva vannak, amelyen belül az adott állampolgárok mozgását korlátozzák és ellenőrzik, és amelyet önként jogszerűen semmilyen irányban nem hagyhatnak el, az említett irányelvek értelmében „fogva tartással” járó szabadságelvonásnak tűnik; mivel az EUB jelezte, hogy az uniós jog kizárja a magyar jogszabályok számos rendelkezését;

¹ HL L 180., 2013.6.29., 60. o.

² A Tanács 2015. szeptember 22-i (EU) 2015/1601 határozata a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 80. o.).

³ HL L 348., 2008.12.24., 98. o.

⁴ HL L 180., 2013.6.29., 96. o.

- DC. mivel a Bíróság a C-808/18. sz., *Bizottság kontra Magyarország* („Accueil des demandeurs de protection internationale”) ügyben 2020. december 17-én hozott ítéletében kimondta, hogy Magyarország nem teljesítette a 2008/115/EK, a 2013/32/EU és a 2013/33/EU irányelvből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy i) előírta, hogy harmadik országbeli állampolgároktól vagy hontalan személyek csak a röszkei és a tompai tranzitónáiban nyújthatnak be nemzetközi védelem iránti kérelmet, miközben drasztikusan korlátozta azon kérelmezők számát, akik naponta beléphetnek e tranzitónákba; ii) a röszkei és a tompai tranzitónákban a nemzetközi védelmet kérelmezők szisztematikus fogva tartására szolgáló rendszert hozott létre; iii) lehetővé tette a területén illegálisan tartózkodó valamennyi harmadik országbeli állampolgár kitoloncolását a *közösségi vívmányokban* megállapított eljárások és biztosítékok tiszteletben tartása nélkül; és iv) azáltal, hogy a 2013/32 irányelv 46. cikke (5) bekezdésének hatálya alá tartozó nemzetközi védelmet kérelmezők területén maradásához való joguk gyakorlását az uniós joggal ellentétes feltételekhez köti; mivel 2021. január 27-én az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) bejelentette, hogy az EUB döntése nyomán felfüggeszti magyarországi tevékenységét; mivel 2021. november 12-én a Bizottság úgy határozott, hogy Magyarországot illetően az EUB-hez fordul, mert nem tett eleget az ítéletben foglaltaknak, és kérte, hogy az EUB rendelje el pénzbírságok megfizetését (C-123/22. sz. ügy);
- DD. mivel 2021. június 9-én a Bizottság úgy határozott, hogy hivatalos felszólítást és indokolással ellátott véleményt küld a magyar hatóságoknak, amiért nem ültették át teljes mértékben a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelvet a személyes meghallgatásra, az orvosi vizsgálatra, a kísérő nélküli gyermekeknek és fiataloknak nyújtott garanciákra, valamint a menekültügyi vizsgálati eljárásra vonatkozó rendelkezések tekintetében;
- DE. mivel 2021. július 15-én a Bizottság úgy határozott, hogy eljárást indít az EUB előtt Magyarország ellen (C-823/21. sz., *Bizottság kontra Magyarország* ügy), mivel az új menekültügyi eljárás – a Charta 18. cikkének fényében értelmezve – összeegyeztethetetlen a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelv 6. cikkével;
- DF. mivel a C-821/19. sz., *Bizottság kontra Magyarország* („Incrimination de l’aide aux demandeurs d’asile”) ügyben 2021. november 16-án hozott ítéletében az EUB megállapította, hogy Magyarország nem teljesítette az alábbiakból eredő kötelezettségeit: i) a 2013/32/EU irányelv 33. cikkének (2) bekezdése, amely lehetővé teszi a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanként történő elutasítását azon az alapon, hogy a kérelmező olyan államon keresztül érkezett a területére, amelyben nem volt kitéve üldöztetésnek vagy súlyos sérelem veszélyének, vagy ahol megfelelő szintű védelmet biztosítottak; ii) a 2013/32/EU irányelv 8. cikkének (2) bekezdése és 22. cikkének (1) bekezdése, valamint a 2013/33/EU irányelv 10. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettségeit azáltal, hogy nemzeti jogában bűncselekménynek tekinti minden olyan személy cselekményét, aki területén szervező tevékenység révén segítséget nyújt a menedékjog iránti kérelem benyújtásához, ha minden észszerű kétséget kizáróan bizonyítható, hogy az adott személy tudatában volt annak, hogy ezt a kérelmet a nemzeti jog szerint nem lehet elfogadni; és iii) a 2013/32 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése, 12. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 22. cikkének (1) bekezdése, valamint a 2013/33 irányelv 10. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettségeit azáltal, hogy megakadályozza, hogy bármely olyan személy, akit ilyen bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, megközelítse külső határait;

- DG. mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2019. május 21-én, a 2019. február 4. és 8. között Magyarországon tett látogatását követő jelentésében megállapította, hogy a kormány által 2015 óta elfogadott bevándorló- és menedékkérő-ellenes álláspont olyan jogszabályi keretet eredményezett, amely veszélyezteti a menedékkérők befogadását és a menekültnak elismert személyek – nemzetközi emberi jogi kötelezettségek által előírtak szerint történő – integrációját;
- DH. mivel 2020. március 17-én a Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság a 2018-as magyarországi látogatásról szóló jelentésében kiemelte, hogy a bizottság 2017-es ad hoc látogatása óta semmit sem tettek annak érdekében, hogy hatékony biztosítékokat vezessenek be a magyar rendőrök által a határkerítésen keresztül Szerbia felé visszaküldött személyekkel szembeni rossz bánásmód megakadályozására, és az is nyilvánvaló volt, hogy továbbra sincsenek olyan jogorvoslatok, amelyek hatékony védelmet nyújtanának az ilyen személyek számára a kényszerű kitoloncolással és/vagy visszaküldéssel szemben, beleértve a láncvisszaküldést;
- DI. mivel a Magyarországról készített 18–25. időszaki jelentésekre vonatkozó, 2019. június 6-i záró észrevételeiben az ENSZ Faji Megkülönböztetés Megszüntetésének Bizottsága aggodalmának adott hangot a menedékkérők, a menekültek és a migránsok riasztó helyzete, valamint azon jelentések miatt, amelyek szerint a visszaküldés tilalmának elvét nem tartják teljes mértékben tiszteletben a jogban és a gyakorlatban; mivel a bizottságot mély aggodalommal töltötte el, hogy a jelentések szerint a bűnüldöző szervek tagjai túlzott erőt és erőszakot alkalmaztak a Magyarország területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokkal szemben, miközben visszatoloncolták Szerbiába azokat, akiket a határ közelében találtak, sérüléseket és testi sértést okozva;
- DJ. mivel az EJEB az *R. R. és társai* kontra *Magyarország* ügyben 2021. március 2-án hozott ítéletében megállapította, hogy az elsőrendű felperes (R. R.) élelmiszer-ellátásának hiánya és a többi kérelmező (egy terhes nő és gyermekek) tartózkodási feltételei az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmának megsértéséhez vezettek; mivel az EJEB azt is megállapította, hogy a kérelmezők tranzitónában való tartózkodása de facto a szabadságtól való megfosztásnak minősült, és hogy a hatóságok hivatalos határozatának és minden olyan eljárásnak a hiánya, amellyel fogva tartásuk jogszerűségét egy bíróság gyorsan eldönthette volna, a szabadsághoz és biztonsághoz való jog megsértéséhez vezetett; mivel az EJEB hasonló következtetésre jutott az *M. B. K. és társai* kontra *Magyarország* ügyben 2022. február 24-én, valamint a *H. M. és társai* kontra *Magyarország* ügyben 2022. június 2-án hozott ítéleteiben; mivel az ítéletek végrehajtásának felügyelete még folyamatban van;
- DK. mivel 2020. május 11-én a 2019-es magyarországi látogatásról szóló jelentésében az ENSZ migránsok emberi jogaival foglalkozó különmegbízottja megismételte a magyar kormányhoz intézett, a jelenlegi helyzet és a migrációs politikák érdemi újraértékelésére irányuló felhívását, és jelezte, hogy Magyarországnak meg kell szüntetnie az úgynevezett válsághelyzetet, amely nem felel meg a valóságnak, és súlyos negatív hatással van a migránsok és menedékkérők emberi jogaira, a civil társadalmi szervezetek szabadságára és az igazságszolgáltatás hatáskörére, valamint meg kell szüntetnie minden más, hasonló jellemzőkkel és következményekkel járó korlátozó intézkedést is;
- DL. mivel az EJEB a *Shahzad* kontra *Magyarország* ügyben 2021. július 8-án hozott ítéletében megállapította, hogy a kérelmezőt „kollektív” kiutasításnak vetették alá,

mivel a hatóságok nem foglalkoztak egyéni helyzetével, nem biztosították a Magyarországra való belépés valódi és hatékony módját, és a kérelmezőt nem a magatartása miatt toloncolták ki, továbbá nem állt rendelkezésére megfelelő jogorvoslati lehetőség; mivel az ítélet végrehajtásának fokozott felügyelete továbbra is függőben van;

- DM. mivel az Emberi Jogok Európai Bíróságának az *Ilias és Ahmed* kontra *Magyarország* ügyben hozott ítélete végrehajtásának folyamatban lévő megerősített felügyeletéről szóló, 2021. december 2-i határozatában az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága emlékeztetett arra, hogy a szóban forgó ügy az emberi jogok európai egyezményének 3. cikke szerinti eljárási kötelezettség megsértésére vonatkozik, amely szerint a „biztonságos harmadik ország” általános vélemét alapul véve fel kell mérni a rossz bánásmód kockázatát, mielőtt a menedékkérőket Szerbiába küldenék, és mély sajnálattal jegyzi meg, hogy nem tettek lépéseket annak érdekében, hogy Szerbia tekintetében újraértékeljék a „biztonságos harmadik ország” törvényben foglalt vélemét, és határozottan megismétli az újraértékelés további késedelem nélküli és az EJEB ítélkezési gyakorlatában foglalt követelményekkel összhangban történő elvégzésére, valamint annak indokainak és kimenetelének ismertetésére vonatkozó felhívását; mivel a bizottság azt is súlyos aggodalommal vette tudomásul, hogy a korábbi határozatában kifejezett aggályok ellenére folytatódott a rendezett eljárás nélküli kitoloncolások gyakorlata, és határozottan megismételte a magyar hatóságokhoz intézett azon felhívását, hogy teljes mértékben feleljenek meg az EJEB ítéletéből eredő követelményeknek, és biztosítsák, hogy a kitoloncolások rendezett eljárások és biztosítékok mellett történjenek, különös tekintettel minden személynek a nemzetközi jog által megállapított menedékjog kéréséhez fűződő jogára;
- DN. mivel a menedékkérők szabadsághoz és biztonsághoz való jogának az őrizetbe vételük révén történő megsértésével kapcsolatos, *Nabil és mások* kontra *Magyarország* ügyben hozott EJEB-ítéletek végrehajtásának felügyelete a menedékjog iránti kérelmük érdemi vizsgálatának befejezéséig függőben marad;
- DO. mivel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának címzett, 2022. augusztus 12-i beadványában az Európa Tanács emberi jogi biztosa jelezte, hogy Magyarországon gyakorlatilag lehetetlenné vált a menekültügyi eljáráshoz, valamint az érdemi és egyedi kockázatértékeléshez való hozzáférés a kormány által 2015 óta hozott egymást követő és egymást átfedő intézkedések miatt; mivel a potenciális menedékkérőktől megtagadják a jogszerű beutazást a területre, vagy – néhány kivételtől eltekintve – kötelesek elhagyni Magyarországot, és nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása előtt a nagykövetségi eljárás keretében előzetes szűrésen kell átesniük; mivel a menekültügyi rendszer fokozatos megszüntetését következetesen kísérte és táplálta a magyar kormány által elfogadott kemény bevándorlóellenes diskurzus, amely tovább rontja a menekültek és menedékkérők befogadását és védelmét az országban;

Gazdasági és szociális jogok

- DP. mivel Magyarország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról szóló, 2022. július 12-i ajánlásában, amelyben Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját véleményezi, a Tanács azt ajánlotta, hogy folytassák a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok munkaerőpiaci integrációját, elsősorban továbbképzések révén, valamint hosszabbítsák meg a munkanélküli ellátások időtartamának meghosszabbítása, a szociális segítségnyújtás megfelelőségének javítása, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz és a megfelelő lakhatáshoz, minőségi oktatáshoz való hozzáférés

mindenki számára történő biztosítása érdekében; mivel javasolta az oktatási eredmények javítását és a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a romák részvételének növelését a minőségi többségi oktatásban, valamint a minőségi megelőző és alapellátási szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását;

DQ. mivel 2020. március 3-án az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága Magyarország hatodik időszakos jelentésével kapcsolatos záró észrevételeiben javasolta, hogy Magyarország továbbra is fektessen be a szegénység felszámolására irányuló intézkedésekbe, különös figyelmet fordítva a roma gyermekekre és a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű területeken élő gyermekekre, és komoly aggodalmakat vetett fel az iskolát korán elhagyó, többségben hátrányos helyzetű diákok száma és az állami iskolák vallási közösségeknek való átadása miatt, amely hozzájárulhat a valláson és meggyőződésen alapuló szegregációhoz, illetve a roma gyermekek folyamatos oktatási szegregációja, a roma és nem roma gyermekek közötti oktatási szakadék, az oktatásban részt vevő roma gyermekekre vonatkozó hivatalos adatok hiánya, a gyermekek, különösen az LMBTI-gyermekek iskolai zaklatása, bántalmazása és kirekesztése, valamint a gyermekek fizikai és mentális erőszaktól való védelmét nem biztosító iskolai fegyelmezési módszerek alkalmazása miatt;

DR. mivel a magyar kormány 2022. február 11-én sürgősségi rendeletet adott ki, amely meghatározta a sztrájk idején a sztrájk törvény értelmében nyújtandó „szükséges minimális szolgáltatásokat”, és azokat olyan tágan értelmezi, hogy az lehetetlenné teszi a sztrájkot; mivel a rendelet korlátozta azon tanárok jogait, akik 2022. március 16-ra sztrájkra vonatkozó tervet jelentettek be;

DS. mivel a közterületen való szokásos tartózkodási hely tilalmának elfogadása óta annak több szempontból való alkotmányellenességére hivatkozva számos rendes bíróság kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a jogszabályt; mivel hosszú késedelmet követően az Alkotmánybíróság a rendes bíróságok által benyújtott valamennyi petíciót minden tekintetben elutasította, és nem vett figyelembe egyetlen olyan beadványt sem, amely nem a kormány érvelését támasztotta alá; mivel a hajléktalanság esetében a szociális biztonsági rendszer elsősorban arra összpontosít, hogy a társadalmi befogadás helyett jogellenessé nyilvánítsa a hajléktalanok közterületeken való tartózkodását és büntető intézkedéseket hozzon;

1. megismétli, hogy aggályai a következő magyarországi kérdésekkel kapcsolatosak:

- az alkotmányos és a választási rendszer működése,
- az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai,
- a korrupció és az összeférhetetlenség,
- a magánélet tiszteletben tartása és az adatvédelem,
- a véleménynyilvánítás szabadsága, beleértve a médiapluralizmust is,
- a tudományos élet szabadsága,
- a vallásszabadság,
- az egyesülési szabadság,

- az egyenlő bánásmódhoz való jog, beleértve az LMBTIQ-személyek jogait is,
 - a kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségekkel szembeni gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem,
 - a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai,
 - a gazdasági és szociális jogok;
2. úgy véli, hogy a tények és tendenciák, amint azt a Parlament állásfoglalásai is mutatják, rendszerszerű fenyegetést jelentenek az EUSZ 2. cikkében foglalt értékekre nézve, és egyértelműen fennáll annak a kockázata, hogy súlyosan megsértik azokat; mély aggodalmának ad hangot és elítéli a magyar kormány arra irányuló szándékos és rendszeres erőfeszítéseit, hogy aláássa az EUSZ 2. cikkében rögzített alapvető uniós értékeket; kiemeli, hogy ezek a tendenciák az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének életbe lépése óta jelentősen romlottak; hangsúlyozza, hogy a magyar kormány felelős az uniós jogok és az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeknek való megfelelés helyreállításáért, és mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a határozott uniós fellépés hiánya hozzájárult a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok megbomlásához Magyarországon, és az országot a választásos önkényuralom hibrid rezsimjévé tette.
3. elítéli, hogy a Tanács nem képes érdemi előrelépést elérni az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti, folyamatban lévő eljárásban; sürgeti a Tanácsot annak biztosítására, hogy elnökségként legalább egyszer kerüljön sor meghallgatásra a folyamatban lévő, az EUSZ 7. cikke szerinti eljárások során, és foglalkozzon a jogállamiságot, a demokráciát és az alapvető jogokat érintő új fejleményekkel is; felszólítja a Tanácsot, hogy minden meghallgatást követően tegyen közzé átfogó jegyzőkönyvet; hangsúlyozza, hogy nincs szükség a Tanácsban egyhangúságra ahhoz, hogy azonosítsa a 7. cikk (1) bekezdése szerinti uniós értékek súlyos megsértésének az egyértelmű kockázatát, és ahhoz sem, hogy konkrét ajánlásokat intézzon az érintett tagállamokhoz, és határidőket tűzzön ki ezen ajánlások végrehajtására; ismételten felszólítja a Tanácsot ennek megtételére, rámutatva, hogy az ilyen fellépés további késedelme a jogállamiság elvének megsértését jelentené a Tanács részéről is; hangsúlyozza, hogy a tagállamok kötelesek együttesen fellépni és véget vetni az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek elleni támadásoknak; felhívja a Tanácsot, hogy a lehető leghamarabb adjon ki ajánlásokat Magyarországnak a 2018. szeptember 12-i állásfoglalásában és az ezen állásfoglalásban említett problémák orvoslása érdekében, felkérve, hogy hajtsa végre az összes említett ítéletet és ajánlást, beleértve a 2022. április 3-i országgyűlési választásokkal kapcsolatosakat is; ragaszkodik ahhoz, hogy az EUSZ 7. cikkével kapcsolatos valamennyi eljárás során a Parlament számára lehetővé kell tenni, hogy indokolással ellátott javaslatát benyújtsa a Tanácsnak, részt vegyen az EUSZ 7. cikke szerinti meghallgatásokon, valamint hogy az eljárás minden szakaszában haladéktalan és teljes körű tájékoztatást kapjon;
4. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy szenteljének nagyobb figyelmet a jogállamiság rendszerszintű felszámolásának, valamint az értékek állásfoglalásaikban azonosított különböző megsértései közötti kölcsönhatásnak; hangsúlyozza, hogy a jogállamiság megsértését érintő esetek ellenőrzésének hiánya aláássa a demokratikus intézményeket, és végső soron abban az országban, ahol ezeket a jogsértéseket elkövetik, valamennyi polgár emberi jogait és életét érinti; hangsúlyozza, hogy az Uniónak egyforma elszántsággal kell megvédenie az EUSZ 2. cikkében foglalt

valamennyi értéket;

5. felkéri a Bizottságot, hogy teljes mértékben használja ki a rendelkezésre álló eszközöket annak érdekében, hogy orvosolja az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyét, különösen a gyorsított kötelezettségszegési eljárásokat és a Bírósághoz benyújtott, ideiglenes intézkedések iránti kérelmeket, valamint a Bíróság ítéleteinek végre nem hajtásával kapcsolatos fellépéseket; emlékeztet a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet fontosságára, és üdvözli, hogy Magyarország esetében – bár hosszú késsedelemmel és korlátozott alkalmazási körrel – döntöttek alkalmazásáról; felhívja a Bizottságot, hogy a rendelet értelmében haladéktalanul lépjen fel a jogállamiság egyéb megsértései, különösen az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos jogsértések és a Bizottság által Magyarországnak küldött 2021. november 19-i levélben foglalt egyéb indokok tekintetében; hangsúlyozza, hogy a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet alkalmazása a 7. cikk szerinti eljárás kiegészítő eszköze, amely valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó és 2021 januárja óta végrehajtható, továbbá felhívja a Bizottságot, hogy tegyen meg minden szükséges lépést annak hatékony érvényesítése érdekében; megállapítja a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó pénzeszközökkel való visszaélés kockázatát, és ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy tartózkodjon a magyar terv jóváhagyásától mindaddig, amíg teljes mértékben eleget nem tesz az európai szemeszternek a jogállamiság területére vonatkozó országspecifikus ajánlásainak, és végre nem hajtotta az EUB és az EJEB valamennyi vonatkozó ítéletét; elvárja, hogy a Bizottság a partnerségi megállapodások és a kohéziós politikai programok jóváhagyása előtt zárjon ki a kohéziós politika keretébe tartozó programokkal kapcsolatos minden olyan kockázatot, amely hozzájárul az uniós forrásokkal való visszaéléshez vagy a jogállamiság megsértéséhez; felszólítja a Bizottságot, hogy alkalmazza szigorúbban a közös rendelkezésekről szóló rendeletet¹ és a költségvetési rendeletet² annak érdekében, hogy fellépjen az uniós forrásokkal politikai okokból történő mindenfajta visszaéléssel szemben; úgy véli, hogy ezen eszközöknek az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek védelme érdekében történő alkalmazása még sürgetőbb egy olyan időszakban, amikor ezeket az értékeket Oroszország Ukrajna elleni háborúja és az EU-val szembeni fellépései fenyegetik;
6. ismét felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós források végső címzettjeit vagy kedvezményezettjeit ne fosszák meg a jogállamisági feltételrendszerről szóló rendelet 5. cikkének (4) és (5) bekezdésében rögzítettek szerint ezen alapoktól abban az esetben, ha szankciókat alkalmaznak a jogállamisági feltételrendszer keretében; felhívja a Bizottságot, hogy találjon módot az uniós források helyi önkormányzatokon és nem kormányzati szervezeteken keresztül történő elosztására, amennyiben az érintett kormány nem működik együtt a jogállamiság érvényesülésének hiányosságaival kapcsolatban;
7. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a független civil társadalmat Magyarországon, amely az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeket védi, különösen a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program segítségével; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy fogadjon el átfogó civil társadalmi stratégiát az uniós polgári tér védelmére és fejlesztésére, amely valamennyi meglévő eszközt magában foglal, és konkrét intézkedéseket vázol fel a polgári tér védelmére és megerősítésére;

¹ HL L 231., 2021.6.30., 159. o.

² HL L 193., 2018.7.30., 1. o.

8. ismételten felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy haladéktalanul kezdjenek tárgyalásokat a Parlamenttel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmusról egy intézményközi megállapodás formájában, beleértve egy uniós intézmények közötti állandó szakpolitikai ciklust is;
9. üdvözli az Európa jövőjéről szóló konferencia következtetéseit, különösen a jogállamiságról, a demokratikus értékekről és az európai identitásról szóló 25. javaslatban foglaltakat, és ismételten hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az Unió alapját képező értékek védelmére irányuló eljárást, továbbá tisztázni kell az alapvető értékek melletti eltökéltséget és azok megsértésének következményeit;
10. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek és az Egyesült Nemzetek Szervezetének.